

Sammendrag

Oppgaven har mål om å bidra til diskusjonen om bruk av sammensatte indekser i forskning på korrupsjon ved å undersøke hva som skiller de ulike indeksene fra hverandre og dermed kan være en del av forklaringen på hvorfor ulike indekser gir ulike funn. Det gjøres en grafisk sammenligning av the Corruption Perception Index og the Control of Corruption Index i den hensikt å identifisere hvordan forskjellene mellom dem utspiller seg. Sammenligningen er begrenset til målinger gjort av de to indeksene for 2013 og inkluderer kun land som er felles for begge utvalgene. Den grafiske fremstillingen viser at det er forskjeller mellom de to indeksene og at det er variasjoner i hvilken grad målingene samsvarer eller avviker for de ulike landene. Med gjennomgang av metodisk utforming og tidligere forskning identifiseres mulige årsaker til hva som kan forklare disse variasjonene. Disse årsaksforklaringene testes for et utvalg av land i den endelige analysen av oppgaven. Der det er hensiktsmessig sees en gruppe med de mest samsvarende landene opp mot en gruppe med land som avviker mest. Utvalget av et begrenset antall case er ment å støtte opp om den kvalitative tilnærmingen til problemstillingen. En sammenligning av de to gruppene av land vil kunne avsløre hvorvidt de ulike årsaksforklaringene er representert i en eller begge gruppene av land og dermed hvorvidt det er et kjennetegn for hele utvalget eller om det er noe som skiller de to gruppene fra hverandre. Det er ikke mulig å påvise en direkte betydning av de ulike årsaksforklaringene inkludert i denne oppgaven for de forskjellene som utspiller seg mellom de to indeksene i målingene for 2013. Oppgaven peker imidlertid på tendenser i det begrensede utvalget land som kan være av interesse å ta videre i senere studier for et større utvalg av land eller målinger fra andre år. Oppgaven konkluderer i likhet med tidligere studier på området at det vil være nødvendig med mer forskning på sammenhengen mellom de to indeksene dersom det skal være mulig å ta hensyn til disse forskjellene i fremtidige studier av korrupsjon. Dette vil være en forutsetning for å sikre validiteten i de funnene som gjøres.

Forord

Denne masteroppgaven markerer slutten på mer enn fem år som student ved lektorutdanning i samfunnsfag ved NTNU i Trondheim. Arbeidet med oppgaven har vært både spennende og lærerikt, men til tider også utfordrende og skremmende da tema for oppgaven var innfor et felt jeg hadde begrenset kunnskap om. Da har det vært godt med noen gode støttespillere rundt meg i prosessen.

En særlig takk til Jonathon Moses for all veiledning og hjelp underveis i prosessen. Din hjelp har vært uvurderlig.

Takk også til min samboer Kristoffer som har vært der og oppmuntret og støttet meg i de opp- og nedturene som har vært det siste halve året, det har jeg satt stor pris på.

Innholdsfortegnelse

FIGURER	ix
TABELLER	xi
FORKORTELSER	xiii
1.0 Introduksjon	1
1.1 The Corruption Perception Index.....	4
1.2 The Control of Corruption Index.....	5
2.0 Teori	9
2.1 Måling av korrupsjon.....	9
2.2 Felles målsetning og type data.....	10
2.3 Definisjon av korrupsjon.....	10
2.4 Utvalgskriterier for kilder.....	14
2.5 Vekting av kilder.....	16
2.6 Høyere og lavere estimater av korrupsjon.....	21
2.7 Favorisering og ufordelaktig vurdering av ulike regioner i verden.....	23
3.0 Data og metode	25
3.1 Design.....	25
3.2 Valg av indekser.....	25
3.3 Valg av land.....	26
3.4 Persepsjonsdata.....	27
3.5 Data i oppgaven.....	29
3.6 Innhenting og organisering av aktuelle data.....	30
4.0 Analyse og diskusjon	37
4.1 Definisjonens betydning for generering av forskjeller mellom indeksene.....	37
4.2 Utvalgskriterier for kilder som årsak til forskjeller mellom indeksene.....	39
4.2.1 <i>Observasjoner for grupper av land</i>	40
4.2.2 <i>Utvalgskriterier skaper forskjeller i antall og sammensetning av kilder</i>	43
4.3 Betydning av ulike vektprosedyrer for forskjeller mellom indeksene.....	44
4.4 Betydningen av sammensetning av kilder for høyere og lavere estimater av nivået for korrupsjon.....	46
4.5 Favorisering og ufordelaktig vurdering av ulike land og regioner avhengig av kategori av kilder.....	50
5.0 Andre observasjoner	55
6.0 Konklusjon	57
7.0 Videre studier	59
Litteratur	61
Vedlegg A: Oversikt over utvalg av land og deres avvik fra normalen	
Vedlegg B: Gjennomgang av kilder og definisjoner	
Vedlegg C: Beskrivelse av innhold i Tabell 1	

FIGURER

FIGUR 1 GRAFISK FREMSTILLING AV SAMMENHENGEN MELLOM CPI OG CCI FOR MÅLINGER I 2013

FIGUR 2 GRAFISK FREMSTILLING AV SAMMENHENGEN MELLOM CPI OG CCI I MÅLINGENE FOR 2013 JUSTERT FOR
ULIKT GJENNOMSNIITT

FIGUR 3 SAMMENSETNING AV KILDER MED HENSYN PÅ ULIK VEKTERPROSEDYRE FOR DE TO INDEKSENE

TABELLER

TABELL 1 OVERSIKT OVER FORDELING AV KILDER I ULIKE KATEGORIER FOR UTVALG AV LAND

FORKORTELSER

CCI	Control of Corruption
CPI	Corruption Perception Index
IMF	International Monetary Fund
MDB	Multilateral Development Bank
TI	Transparency International
UCM	Unobserved Component Model
WB	World Bank
WGI	Worldwide Governance Indicators

1.0 Introduksjon

Korrupsjon er et komplekst, sosialt, politisk og økonomisk fenomen som er utbredt i alle land i verden i varierende grad (Rohwer, 2009). Det er imidlertid ikke et nytt fenomen av vår tid og allerede for to tusen år siden skrev statsminister i det indiske kongeriket en bok kalt Arthashastra der han diskuterte fenomenet. Middelalderens avsmak for korrumpert oppførsel kom til uttrykk ved å hevde at de som drev med bestikkelser ble plassert i den dypeste delen av helvete og også Shakespeare gav korrupsjon en fremtredende rolle i noen av sine stykker. Av enda nyere dato er nedfellelsen av bestikkelser og forræderi i den amerikanske grunnloven som to eksplisitte grunner som rettferdiggjør å stille den amerikanske presidenten for riksrett (Tanzi, 2002). En rekke korrupsjonsskandaler har preget nyhetsbildet de siste årene og korrupsjonsavsløringer i FIFAs ledelse er i skrivende stund det nyeste av dato. Til tross for dette tidlige og vedvarende engasjementet rundt fenomenet finnes det fremdeles ingen internasjonal konsensus om betydningen av korrupsjon (Rohwer, 2009).

Fra å være et fenomen av rent praktisk betydning har korrupsjon den senere tiden satt sitt preg på flere forskningsfelt. Frem til 1980-tallet var akademisk forskning på korrupsjon i stor grad begrenset til områder innen sosiologi, statsvitenskap, historie, offentlig administrasjon og strafferett. Siden den gang har interessen for feltet også økt blant økonomer, da særlig på grunn av den stadige koblingen forskningen viser mellom korrupsjon og økonomisk utvikling (Abed & Gupta, 2002). Akademiske forståelser av korrupsjon kan bli av betydning for den praktiske håndteringen av fenomenet i den forstand at funn i forskning i mange tilfeller blir styrende for politikkkutforming. Særlig problematisk blir dermed om indeksene sender villedende politiske beskjeder som kan misbrukes ved å støtte opp om ønsket politikk uten at konstruksjonsmetodene er tilstrekkelig dokumentert (Nardo, Saisana, Saltelli, & Tarantola, 2005). Den akademiske forståelsen og praktiske betydningen av korrupsjon kan dermed sies å være av gjensidig betydning for hverandre.

Noen studier viser også hvordan utvikling av antikorrupsjonstiltak på bakgrunn av funn i korrupsjonsforskningen ikke gir tiltak som er treffsikre nok med tanke på ønsket effekt. De siste to tiårene har fokuset på gode styresett fostret implementeringen av en rekke antikorrupsjonstiltak i flere land, mens nyere vurderinger imidlertid har avslørt at mange av disse tiltakene ikke kan vise til konkrete positive resultater. Kun et fåtall av land har faktisk

lykkes i å redusere korrupsjon forstått i akademiske termer og det er fremdeles lite informasjon om hva som har ført til disse positive resultatene (Mondo, 2011).

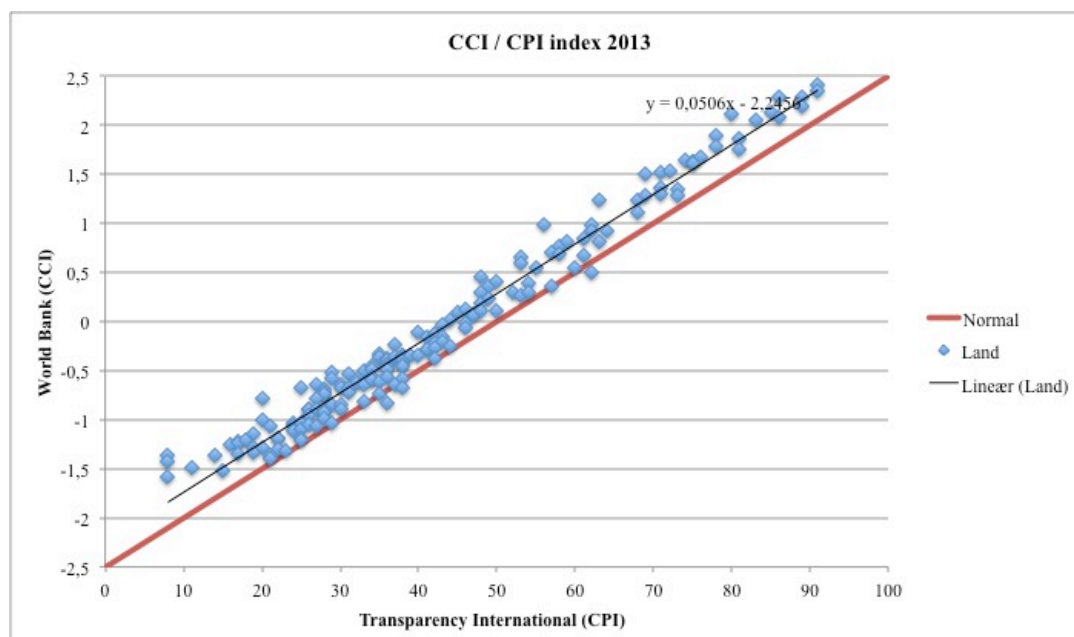
Ulike korrupsjonsstudier viser ulike ting, og som det blant annet blir belyst i denne oppgaven vil valg av korrupsjonsindekser kunne være av betydning for hvilke funn som gjøres da det er store forskjeller mellom de ulike indeksene som anvendes. Dette gjør at validiteten av funn gjort i forbindelse med korrupsjon vil være svært avhengig av kvaliteten på målingene som brukes i studiene. Den siste tiden har det også vært en økt interesse for forskning på kvaliteten av målinger på korrupsjon, se bl.a. Blindheim (2011) og Hawken and Munck (2009); (2011) og ikke lenger bare på betydningen av korrupsjon i sammenheng med andre variabler. Forskning på de målene som anvendes for måling av korrupsjon legitimeres dermed gjennom et ønske om å styrke validiteten i de funnene som gjøres der ulike korrupsjonsindekser anvendes. Det er problematisk for hele det akademiske forskningsfeltet dersom det ikke legges ned en innsats i å dokumentere de styrker og svakheter som en nå vet eksisterer mellom ulike korrupsjonsindekser og denne oppgaven er ment som et bidrag til å styrke denne dokumentasjonen.

På generelt grunnlag kan det argumenteres for at best mulig validitet i funnene oppnås gjennom at all data som anvendes i studiet av korrupsjon baserer seg på direkte-, førstehånds observasjoner av korruperte transaksjoner samlet inn av upartiske og objektive observatører med kjennskap til regler og rutiner, og at de inkluderer samtlige aktuelle sektorer. Da dette fremstår som svært urealistisk er det kanskje også forståelig at en av de største utfordringene innen korrupsjonsforskning er tilgangen på solid empirisk belegg (Andvig, Fjeldstad, Amundsen, Sissener, & Søreide, 2000). Det sår tvil om validiteten og dermed nytteverdien av sammensatte indekser som de produsert av Transparency International og Verdensbanken når Blindheim (2011) i sin studie finner at valg av korrupsjonsdata kan ha betydning for utfallet av analysen ved at bruk av Verdensbanken sin korrupsjonsindeks øker sannsynligheten for å konkludere med at et sterkt demokrati og høyere økonomisk utvikling fører til mindre korrupsjon enn ved bruk av andre korrupsjonsindekser. Slike forskjeller gjelder imidlertid ikke bare for korrupsjonsindekser. Mens Blindheim (2011) peker på utfordringer ved bruk av ulike korrupsjonsindekser antyder Högström (2013) et lignende problem for måling av demokrati da ulike mål gir ulike konklusjoner vedrørende klassifiseringer og vurderinger av demokrati. Slike funn understreker forskjellene mellom ulike typer korrupsjonsdata og mellom andre fenomener som er vanskelig å måle. Dette påpeker viktigheten av å være seg

bevisst de dataene en anvender i forskning på korrupsjon med tanke på både deres styrker og svakheter.

Oppgaven bidrar til diskusjonen ved å grafisk sammenligne Transparency International sin Corruption Perception Index og Verdensbanken sin Control of Corruption Index sine målinger for et felles utvalg av land for 2013 og belyser deretter hva som kan være årsak til de forskjellene som utspiller seg. Ved å innta en mer kvalitativ tilnærming til problemstillingen åpner det for muligheten til å studere mulige årsaksforklaringer som ikke like lett lar seg inkludere i mer kvantitative tilnærminger i studiet av forskjellene mellom de to indeksene. Dette skiller denne studien fra tidligere studier av de to indeksene som i stor grad fokuserer på større utvalg og lengre tidsperioder (se bl.a. Blindheim (2011) og Hawken and Munck (2009); (2011)). Den kvalitative tilnærmingen understrekes ved en begrensning av utvalget til 10 case, i betydningen land, der den ene gruppen består av de landene som avviker mest mellom de to indeksene, mens den andre gruppen består av de landene som samsvarer mest mellom de to indeksene. Gruppen av avvikende land består av Nord-Korea, Eritrea, Malta, Benin, Puerto Rico og Liberia, mens gruppen av samsvarende land består av Honduras, El Salvador, Trinidad og Tobago og Frankrike. De ulike landenes plassering i den grafiske fremstillingen fremheves i en Figur 2 senere i oppgaven. Figur 1 viser hvordan forskjellene mellom de to indeksene utspiller seg i målingene for 2013.

Figur 1 Grafisk fremstilling av sammenhengen¹ mellom CPI og CCI for målinger i 2013

¹Sammenhengen det refereres til tar utgangspunkt i at det er en lineær sammenheng mellom de to

Den grafiske sammenligningen i Figur 1 viser sammenhengen mellom de to indeksene ved at hvert land felles for de to indeksene er gitt en verdi for CPI på x-aksen og en verdi for CCI på y-aksen. I punktdiagrammet i Figur 1 er funksjonen som viser den lineære sammenhengen for skalaene tegnet inn. Denne tar utgangspunkt i at sammenhengen mellom skalaene er lineær og at minimums- og maksimumsverdiene er samsvarende. Denne funksjonen omtales heretter som normalen (se Formel F.1 vedlegg A). Trendlinjen er lagt til for å belyse avstanden fra normalen til den faktiske trenden i målingene. Forskjellene fremstår kanskje ikke som betydelige i en slik grafisk fremstilling, men dersom variasjonen mellom indeksene i ulike land ikke kan tilskrives konkrete årsaker og dermed ikke kan tas høyde for i de studiene de anvendes vil det være problematisk for validiteten i de funnene som gjøres. Videre vil fokuset ligge på å besvare følgende problemstilling:

Problemstilling

Hva forklarer forskjellene som utspiller seg mellom the Corruption Perception Index og the Control of Corruption Index i den grafiske fremstillingen av målingene for de to indeksene i 2013?

Før en gjennomgang av mulige årsaksforklaringer til de forskjellene som utspiller seg i den grafiske fremstillingen i Figur 1, presenteres the Corruption Perception Index og the Control of Corruption Index i korte trekk da de danner utgangspunktet for studien.

1.1 The Corruption Perception Index

The Corruption Perception Index (heretter CPI) ble første gang konstruert som sammensatt indeks til bruk for mål på persepsjoner av korrupsjon i offentlig sektor i land verden over i 1995. De siste 17 årene har kildene som benyttes, samt metoden bak konstruksjonen av indeksen blitt justert og forbedret. Etter en nøye evaluering ble det gjort noen viktige endringer i den metodiske utviklingen av indeksen i 2012. Metoden som nå brukes er forenklet og nå inkluderes kun data fra et år fra hver datakilde. Særlig avgjørende er det at det for første gang fra 2013 var mulig å sammenligne målinger over tid, noe som var metodisk umulig tidligere år (Transparency International, 2013b). Indeksen har oppnådd særlig anerkjennelse for å sette spørsmålet om korrupsjon på den internasjonale politiske agendaen, og hvert år gis hvert land i indeksen en verdi ut ifra hvor korrupt deres offentlige sektor antas å være. Indeksen sender en viktig beskjed om å sette problemet med korrupsjon på agendaen og mange land har på denne måten blitt tvunget til ta grep om noe den akademiske

forskningen hevder er et problem av praktisk betydning. Bak tallene er den daglige virkeligheten til menneskers liv i disse landene, men indeksen har ikke mulighet til eller mål om å fange opp den individuelle frustrasjonen av denne virkeligheten, men fanger derimot opp synspunkter fra informerte analytikere, forretningsfolk og eksperter i land verden over (Transparency International, 2015a). Indeksen baserer seg med andre ord på persepsjonsdata som er felles for de to indeksene og som presenteres under eget punkt i metodedelene av oppgaven.

1.2 The Control of Corruption Index

The Control of Corruption Index (heretter CCI) er den andre av korrupsjonsindeksene som står sentralt i denne oppgaven og er en del av det mer omfattende prosjektet ved navn Worldwide Governance Indicators (heretter WGI). WGI er et forskningsprosjekt som har foregått over lang tid og som har som mål å utvikle tverrnasjonale indikatorer for styresett. WGI består av seks sammensatte indikatorer med bred dimensjon av styresett og har bestått av over 200 land siden oppstarten i 1996. Dimensjonene som forsøkes målt er Voice and Accountability, Political Stability and Absence of Violence/Terrorism, Government Effectiveness, Regulatory Quality, Rule of Law og Control of Corruption (Kaufmann, Kraay, & Mastruzzi, 2010).

Den nøye konstruksjonen av indikatorer, den globale rekkevidden og påstanden om maks presisjon gjør indikatorene i WGI svært attraktive for forskere ifølge Thomas (2010). CCI er den eneste av betydning i denne sammenheng da den på samme måte som CPI måler korrupsjonsnivået i et land basert på persepsjonsdata. Metode og oppbygging er imidlertid felles for alle indikatorene og presenteres felles under dokumentasjon for WGI². Indikatorene baserer seg på flere hundre variabler fra 31 forskjellige datakilder som fanger opp persepsjoner av styresett rapportert fra spørreundersøkelser, ikke-offentlige organisasjoner, kommersielle aktører og offentlige organisasjoner verden over. Verdensbanken selv hevder at dette er en nyttig måte å summere og organisere de store mengdene persepsjonsbaserte dataene som er blitt tilgjengelige siden slutten av 1990-tallet da prosjektet begynte. Ved å sette sammen og rapportere eksplisitte feilmarginer for de samlede indikatorene hindrer det brukere av indikatorene i å overtolke de små forskjellene mellom land og over tid hos de

---

² Se <http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx#doc> for mer informasjon rundt konstruksjonen av WGI

indikatorerne som mest sannsynlig ikke er statistisk eller praktisk signifikant. Den eksplisitte rapporteringen av usikkerhet rundt estimatene for styresett har vært manglende i de fleste andre datasett. Det eneste unntaket som er kjent er Transparency International sin CPI som begynte å rapportere feilmarginer på midten av 2000-tallet, samt enda mer nylig The Global Integrity Index. WGI forholder seg til eksisterende begreper for styresett og forsøker å navigere mellom brede og mer spesifikke definisjoner og definerer styresett som "the traditions and institutions by which authority in a country is exercised" (Kaufmann et al., 2010, s. 4).

CCI er del av den dimensjonen styresett som er satt ut til å måle respekten innbyggerne av en stat har for de institusjonene som skal overvåke økonomisk og sosial interaksjon blant innbyggerne. CCI har som mål å fange opp persepsjoner rundt hvorvidt offentlig makt brukes til privat vinning, inkludert både politisk og byråkratisk korrupsjon, samt "capture of the state", forstått som påvirkning av staten gjennom eliten og private interesser (Kaufmann et al., 2010, s. 4). En slik påvirkning kan komme fra individer, grupper eller bedrifter i både offentlig og privat sektor i den hensikt å påvirke formuleringen av lover, reguleringer, dommer og andre områder innenfor staten til egen fordel ved hjelp av ulovlige, lite transparente bestemmelser som gir private fordeler for offentlige tjenestemenn³ (The World Bank, 2000).

De to indeksene er som beskrivelsene indikerer produsert i den hensikt å måle det samme, korrupsjonsnivået i et land, samt at begge indeksene baserer seg på persepsjonsdata. Disse likhetene kan imidlertid ikke forklare forskjellene mellom de to som kommer til syne i den grafiske fremstillingen av målingene av de to indeksene for overlappende land i 2013 vist i Figur 1. Målingene for 2013 ble valgt med den hensikt å inkludere de nyeste tilgjengelige målingene for begge indeksene, i tillegg til at det inkluderer den nyeste metoden for CPI.

Videre følger en gjennomgang av mulige årsaksforklaringer til de forskjellene som utspiller seg mellom de to indeksene i den grafisk fremstillingen av målingene for 2013. Det gjøres antakelser om hvordan disse årsakene antas å ha sammenheng med forskjellene mellom de to indeksene og hvordan dette forsøkes påvist i analysen til slutt i oppgaven. Etter denne

---

³ For ytterligere beskrivelse og diskusjon av begrepet *state capture* eller *capture of the state* se The World Bank (2000)

gjennomgangen følger en diskusjon av metodiske utforminger av oppgaven, hva som ligger til grunn for ulike valg av indekser og utvalg av land, utfordringer ved bruk av persepsjonsdata og til slutt en presentasjon av de aktuelle dataene for besvarelse av problemstillingen. Deretter følger analyse og diskusjon av sammenhengen mellom de antatte årsaksforklaringene og de aktuelle dataene. Oppgavene konkluderer med at årsaksforklaringene inkludert i denne studien i liten grad ser ut til å kunne forklare de forskjellene som utspiller seg mellom de to indeksene i målingene for 2013.

2.0 Teori

Denne delen av oppgaven presentere kort utfordringer ved måling av korrupsjon og hva som er felles for de to indeksene som begge har som mål å kartlegge korrupsjonsnivået i ulike land verden over. Likhetene mellom de de to indeksene kan imidlertid ikke forklare forskjellene som utspiller seg mellom dem i Figur 1. Resten av kapittelet vies presentasjon av de ulike årsaksforklaringene og hvordan det skal testes for disse forklaringene i den endelige analysen. Det er en hel rekke årsaksforklaringer som kunne vært inkludert i en studie av disse to indeksene, deriblant de mest åpenbare som produsentene bak de to indeksene, hvordan produksjonen finansieres eller betydningen av tilfeldige målefeil. Utvalget er imidlertid begrenset til å inkludere kun de faktorene som først og fremst lar seg inkludere i en kvalitativ analyse og som ikke like effektivt kunne vært inkludert i en mer kvantitativ studie av denne problemstillingen. Samtidig er det en forutsetning at de lar seg teste med utgangspunkt i de rammene som er satt for analysen av oppgaven. De ulike årsaksforklaringene er 1) Definisjoner av korrupsjon, 2) Utvalgsriterier for kilder, 3) Ulik vektning av kilder, 4) Høyere og lavere estimater for nivået av korrupsjon avhengig av hvem som gjør vurderingene og 5) Favorisering og ufordelaktig vurdering av ulike regioner av verden avhengig av hvem som gjør vurderingene. Avslutningsvis oppsummeres de utvalgte årsaksforklaringene og hvordan disse skal testes i den endelige analysen av oppgaven.

2.1 Måling av korrupsjon

I korrupsjonsforskningen er det et grunnleggende spørsmål som gjelder – er det mulig å måle korrupsjon og i tilfellet hvordan skal det gjøres? Dette er imidlertid problematisk da korrupsjon er en variabel som ikke kan måles direkte. Antallet indekser med fokus på å måle korrupsjon har likevel hatt en kraftig vekst det siste tiåret. Det strekker seg fra de mest velkjente og veletablerte indeksene som CPI og CCI, som står sentral i denne oppgaven, til nyere generasjoner av måleverktøy som for eksempel Transparency International Global Corruption Barometer and Global Integrity sin Global Integrity Index (Rohwer, 2009). Denne utviklingen kan sies å gjenspeile den økte interessen for fenomenet de siste tiårene. Det er allerede gitt en kort beskrivelse av CPI og CCI i forbindelse med introduksjonen av oppgaven og videre følger en gjennomgang av de ulike årsaksforklaringene samtidig som det gjøres antakelser om hvordan disse forventes å kunne forklare de forskjellene som utspiller seg i sammenligningen av de to indeksene for deres vurderinger i 2013. Disse antakelsene er utgangspunktet for den endelige analysen der de testes i form av deres tilstedeværelse i hele

utvalget og de ulike gruppene av land. Først kommenteres likheter mellom indeksene i korte trekk, da det anses som nevneverdig for å klargjøre at det ikke bare er forskjeller mellom de to indeksene som tross alt er satt ut for å måle det samme.

2.2 Felles målsetning og type data

Felles for CPI og CCI er målet om å måle korrupsjonsnivået i ulike land verden over og dermed kunne rangere dem i forhold til hverandre for å gi en indikasjon på hvilke land som er mer eller mindre korrupte. Begge indeksene arbeider med et lengre tidsperspektiv og har vært publisert siden midten av 1990-tallet. CPI har imidlertid ikke vært mulig å sammenligne over tid før i 2012 grunnet begrensninger i metoden. Endringene som er gjort gjør at målinger gjort tilbake i tid også kan sammenlignes fordi hele tidsserien er justert etter de nye endringene. Begge indeksene baserer seg også på persepsjonsdata. Resten av kapittelet er viet de mulige årsaksforklaringene aktuelle for å belyse forskjellene mellom de to indeksene i målingene for 2013 og hvordan disse forskjellene kan identifiseres i det aktuelle datamaterialet som danner utgangspunktet for analysen av oppgaven.

2.3 Definisjon av korrupsjon

En første ting som skiller de to indeksene og som har sammenheng med valg og sammensetning av bakenforliggende kilder er deres bruk av definisjoner av korrupsjon. Det finnes per i dag ingen definisjon på korrupsjon som har oppnådd generell anerkjennelse og dermed kan brukes som utgangspunkt for samtlige forskningsprosjekter. Forskere vil dermed fortsette å velge definisjoner som passer deres formål (Kurer, 2015), noe som virker å være et tilfelle for både Transparency International og Verdensbanken. Det er imidlertid fullt mulig at en definisjon kan operasjonaliseres på ulike måter, og dette antas å gjenspeiles i de bakenforliggende kildene anvendt av de to indeksene.

Verdensbanken beskriver sin indeks slik: Control of corruption captures perceptions of the extent to which public power is exercised for private gain, including both petty and grand forms of corruption, as well as "capture" of the state by elites and private interests (Kaufmann et al., 2010, s. 4). Dette kan ikke beskrives som en ren definisjon, men heller en beskrivelse av hva CCI er ment å måle. Beskrivelsen kan likevel sies å ha likhetstrekk med Transparency International sin definisjon av korrupsjon som; the abuse of entrusted power for private gain, som i utgangspunktet gir rom for både offentlig og privat sektor helt til organisasjonen

understreker at deres fokus ligger på offentlig sektor eller korrupsjon som involverer offentlige tjenestemenn, embetsmenn eller politikere (Transparency International, 2011). Definisjonen anvendt av Transparency International fremstår likevel som mer spesifikk hva gjelder sektor og aktører enn Verdensbanken som kan sies å innta en bredere tilnærming til måling av fenomenet.

Korrupsjon definert i så generelle termer gjør imidlertid at korrupsjon kan fordeles langs flere dimensjoner ifølge Knack (2006). Det kan være nivåer i det politiske systemet, også referert til som politisk eller byråkratisk korrupsjon (ibid). Politisk korrupsjon utspiller seg på øverste politiske nivå, blant de med høyest politisk autoritet – dvs. at politikere og politiske beslutningstakere som statsoverhoder, ministre og høytstående tjenestemenn berettiget til å formulere, etablere og implementere lover som representanter for folket er korrupte. Med andre ord er det mennesker i høye stillinger i samfunnet som utnytter sin posisjon til å kreve bestikkelser fra statlige og internasjonale selskaper, som tilegner seg betydelige utbetalinger (pay-offs) gjennom kontraktsvindel, eller som underslår store summer fra statskassen til private kontoer, ofte utenlands (Moody-Stuart, 1997 og Doig and Theobald, 2000 i Andvig et al. (2000)). Byråkratisk korrupsjon defineres som korrupsjon i den offentlige administrasjonen og den endelige implementeringen av den vedtatte politikken. Dette er korrupsjon innbyggere i et samfunn vil kunne erfare i sitt daglige liv i møte med offentlig administrasjon og tilbud som sykehus, skoler, politi, skattemyndigheter også videre. Pengesommene involvert er mer moderate enn ved politisk korrupsjon, men verdiene kan likevel være store i enkelttilfeller. Skillet mellom de to formene for korrupsjon er likevel noe uklart da den i stor grad forholder seg til Webers forståelse av delingen mellom politikk og administrasjon som har vist seg vanskelig å implementere i flere fattige land og som også er vanskelig å observere. I analytiske termer er skillet likevel av viktig karakter da politisk korrupsjon er å regne som mer enn avvik fra formelle, skrevne, legaliserte normer som profesjonelle koder for etikk og rettsavgjørelser. Politisk korrupsjon er når ledere misbruker lover og reguleringer, eller tilsidesetter, ignorerer eller skreddersyr lover og reguleringer som vil gagne deres private interesser. Det er når juridiske institusjoner som vanligvis brukes til vurdering og dømming av korrupte praksiser er svake og i tillegg overstyres av korrupte ledere (Andvig et al., 2000)⁴. En gjennomgang av definisjoner hos de to indeksene og deres bakenforliggende kilder vil kunne belyse hvorvidt de to indeksene forholder seg aktivt eller

---

⁴ For ytterligere beskrivelse av skillet mellom politisk og byråkratisk korrupsjon se Andvig et al. (2000).

passivt til skillet mellom de to formene for korrupsjon noe som kan forventes da begge indeksene har fokus på noen utvalgte dimensjoner i sine definisjoner.

En tredje dimensjon beskrevet av Knack (2006) kan være forsøk på å påvirke innhold i lover og regler ("state capture") eller påvirke implementeringen av disse lovene og reglene, omtalt som administrativ korrupsjon. Førstnevnte er eksplisitt inkludert i beskrivelsen av korrupsjon for Verdensbanken og en kan dermed forvente at denne dimensjonen også står sentralt i de bakenforliggende dataene. Korrupsjon kan også forstås langs dimensjonen av hvem som involveres i korrupte transaksjoner som kan bety ulike kombinasjon av bedrifter, husholdninger og/eller offentlige ansatte. Fenomenet kan også forstås ut ifra karakteristikker av et utvalg involverte, for eksempel bestikkelser som kreves fra store versus små bedrifter, eller fra rike versus fattige husholdninger, det kan utspille seg langs dimensjonen av administrasjon og tjenester med skatt og toll, bedriftslisenser, inspeksjoner, nyttige forbindelser, domstoler eller offentlige tjenester knyttet til utdanning- og/eller helsefasiliteter. Det kan også utspille seg langs dimensjonen av forekomst og omfang av bestikkelser eller usikkerheten de skaper for bedrifter og husholdninger. De ulike dimensjonene av korrupsjon er ment å understreke viktigheten av å ha et bevisst forhold til at det som skal måles i form av spesifikke operasjonaliseringer av fenomenet må spesifiseres dersom det skal kunne plasseres langs spesifikke dimensjoner av korrupsjon eller en søker å måle en spesifikk form for korrupsjon som påpekt av begge produsentene av CPI og CCI. Anvendelse av heller vage definisjoner kan dermed være problematisk.

Anvendelsen av slik vage definisjoner indikerer dermed at de kildene som samler informasjon om korrupsjon vil kunne plasseres langs flere dimensjoner av korrupsjonsbegrepet (Knack, 2006, s. 5). Det vil imidlertid tyde på at definisjonene anvendt av Transparency International og Verdensbanken og dimensjonene av korrupsjon inkludert i de ulike indeksene i større grad kan å være et resultat av tilgjengelige målingsteknikker fra et begrenset antall gjennomførbare alternativer og som ifølge (Knack, 2006, s. 5-6) som da uunngåelig blir produsenten av en mer implisitt definisjon som dermed kan være svært ulik fra utgangspunktet og idealet. Ulike vurderingsmetoder vil kunne måle ulike, og kanskje også ukjente sammensetninger av ulike dimensjoner av korrupsjon. En sammenligning av de to definisjonene anvendt av de to produsentene av CPI og CCI og deres bakenforliggende kilder virker dermed fornuftig i vurderingen av hvorvidt ulike definisjoner av korrupsjon kan være med å forklare forskjellene som utspiller seg mellom indeksene i målingene for 2013.

En del av forklaringen i forskjellene mellom indeksene kan være en sammenheng mellom de ulike definisjonene av korrupsjon og de bakenforliggende kildene. Et samsvar mellom definisjonene og de bakenforliggende kildene vil indikere at definisjonene er styrende for utvalget av kilder. Siden de to definisjonene beskriver ulike dimensjoner av korrupsjon vil de to indeksene også velge ulike kilder for å måle de aktuelle dimensjonene av korrupsjon. Dette antas å skape noe av forskjellene mellom indeksene. Et manglende sammenheng mellom definisjoner og bakenforliggende kilder vil på den annen side indikere at utvalget av kilder er tilfeldig med tanke på hvilke dimensjoner av korrupsjon som måles. Anvendelse av ulike definisjoner av korrupsjon kan dermed med mindre sannsynlighet forklare forskjellene som utspiller seg mellom indeksene i målingene for 2013.

Det er verdt å merke seg at de ulike kategorien av kilder i noen grad identifiseres med ulike dimensjoner av korrupsjon. Styrken i nasjonalt representative spørreundersøkelser av bedrifter eller husholdninger er at de måler faktiske hendelser av korruperte handlinger opplevd at brukerne av offentlige tjenester. Denne tilnærmingen legger vekt på administrativ korrupsjon, men firmaundersøkelser kan også måle noen aspekter av ”state capture” ved å inkludere spørsmål om uriktig innflytelse over lover og reguleringer som påvirker bedriften. Spørreundersøkelser fra firmaundersøkelser og husholdninger er imidlertid mindre effektive i vurdering av utbredelse av korruperte transaksjoner som skjer innenfor staten, for eksempel når politikere bestikker byråkrater eller når midler videreføres ulovlig (Knack, 2006, s. 6). En overvekt av kilder basert på nasjonalt representative spørreundersøkelser vil dermed kunne indikere fokus på dimensjoner av korrupsjon knyttet til administrativ korrupsjon og aspekter ved ”state capture” og mindre grad av politisk og byråkratisk korrupsjon.

Ekspertvurderinger anvendes på sin sine i større grad ved sammenligninger på tvers av land over tid. Det er et vidt spekter av organisasjoner som tilbyr slike vurderinger, men metoden deres varierer i en del potensielt viktige punkter. For det første varierer de i hvilke vurderinger som sentraliseres. Den sentraliserte typen av ekspertvurderinger kan eksemplifiseres ved Nations in Transit og the International Country Risk Guide. Korrupsjonsvurderinger fra disse kildene kommer fra et nettverk av korrespondenter med landspesifikk kompetanse, men de endelige vurderingene er bestemt sentralt av et svært lite antall individer. I den desentraliserte typen av ekspertvurderinger anvendes kun vurderinger fra eksperter med direkte erfaringer fra det aktuelle landet. Spørsmål i forbindelse med spørreundersøkelser i bedrifter baserer seg i større grad på erfaring enn på persepsjoner. Respondenter i firmaundersøkelser er imidlertid

en mer homogen gruppe og kan derfor inkludere spørsmål som er mer spesifikke og objektive enn hva som er mulig for spørreundersøkelser som inkluderer offentlige ansatte, akademikere, journalister også videre. Spørsmål til denne gruppen må formuleres i mer generelle termer slik at samtlige av de spurte kan gi meningsfulle svar som dermed krever en bredere spørsmålsutforming. World Bank Country Policy and Institutional Assessment er en hybrid av sentralisert og desentralisert ekspertbaserte vurderinger. Vurderingene har sitt utspring i land og regioner, men gjennomgår for tverrregional sammenlignbarhet av sentrale enheter. Det blir likevel ikke gjort store endringer ved den sentrale gjennomgangen. Ekspertvurderinger varierer også i hvilken grad dokumentasjon vedrørende definisjoner og metoder som er tilgjengelig. Begge indeksene i denne oppgaven hevder å være svært transparente og publiserer begge egne presentasjoner av metode og beskrivelse av bakenforliggende data. Der det har vært mulig er det også opprettet avtale med produsentene av de bakenforliggende dataene, at deres materialet skal være tilgjengelig for de som ønsker å gå indeksene nærmere i sømmene. De ulike kildene vil også ha ulike interesser, publikum eller finansieringsordninger, som igjen kan påvirke vurderingene. Korrupsjonsindikatorer kan også variere i konseptuell bredde der noen er mer multidimensjonale enn andre. Med det menes at noen indikatorer gir et enkelt mål på korrupsjon, mens andre har som mål å reflektere et sammensatt variert aspekt av korrupsjon. En siste forskjell blant korrupsjonsindikatorer er at noen er bedre egnet til å måle endringer over tid enn andre (Knack, 2006, s. 8-15). En gjennomgang av de bakenforliggende kildene for de to indeksene med fokus på ulike kategorier av kilder vil kunne si noe om hvilke dimensjoner av korrupsjon som står sentralt for de ulike indeksene.

2.4 Utvalgskriterier for kilder

CPI og CCI er ikke bare ulike med hensyn på ulik anvendelse av definisjoner for korrupsjon. Valg og sammensetning av kilder basert på ulike utvalgskriterier for kilder er en annen årsak som antas å være med å generere forskjeller mellom de to indeksene. Ulike kriterier for utvalg kan ha flere mulige utslag i forholdet mellom de to indeksene, men oppgaven begrenser seg til å se på det som er tilgjengelig av informasjon i et kvalitativt perspektiv og fokuset vil derfor være å se på antall kilder og sammensetning av disse da begge deler kan føres tilbake til utvalgskriterier hos de to indeksene.

CPI tar utgangspunkt i et antall tilgjengelige kilder som måler persepsjoner av korrupsjon. Hver kilde evalueres etter en liste av kriterier;

A) Pålitelig datainnsamling og metode fra en troverdig institusjon. Dette er viktig for validiteten i den dataen som tas i bruk. Kildene må derfor komme fra en profesjonell institusjon, som kan dokumentere metode for datainnsamling. Metodene bør regnes som solide, for eksempel ved at det ved en eksperts mening søkes forsikring om hvorvidt han eller hun er kvalifisert, eller ved at utvalget ved en spørreundersøkelse er representativt.

B) Dataene adresserer korrupsjon i offentlig sektor. Med det menes at spørsmålene eller analysene kan relateres til nivået av korrupsjon eksplisitt for offentlig sektor. Spørsmålet bør for eksempel kunne relateres til en definert type korrupsjon, med fokus på byråkratisk korrupsjon, eventuelt kan effektiviteten av forsøk på å forhindre korrupsjon fungere som mål på nivået av oppfattet korrupsjon i et land.

C) Kvantitative detaljer er et tredje kriteriet for utvalg av kilder. Skalaene som brukes av datakildene må tillate tilstrekkelig differensiering (minst en firepunkts skala) på nivået for oppfattet korrupsjon i alle land, slik at de kan omgjøres til CPI sin skala fra 0 til 100.

D) Sammenlignbart mellom land. Fordi CPI rangerer land i forhold til hverandre må dataen også legitimeres som sammenlignbare mellom land og ikke være landspesifikke. Målingene bør måle det samme, innenfor samme skala, i alle land som inkluderes.

E) Flerårig datasett. Det er ønskelig å kunne sammenligne et lands målinger, samt indeksen, fra et år til et annet. Kilder som fanger opp korrupsjonspersepsjoner kun for et tidspunkt og/eller tidsrom, men som ikke er designet for å repeteres over tid ekskluderes dermed som aktuell kilde til CPI. Det er også opprettet kontakt med samtlige institusjoner og utarbeidet en avtale om bruk av metode og for tillatelse til å publisere de omgjorte målingene fra hver kilde sammen med den sammensatte indeksen (Transparency International, 2013b).

Med andre ord har Transparency International relativt klare retningslinjer for hvilke kilder som kan inkluderes i indeksen. De sier imidlertid lite om hvordan sammensetningen av de ulike kildene er av betydning for målingene og oppgaven er interessert i hvordan antall og sammensetningen av kategorier av kilder kan være med å belyse de forskjellene som utspiller seg i målingene av de to indeksene for et felles utvalg av land i 2013 og i de to gruppene av land med størst og minst samsvar mellom indeksene i målingene for 2013.

CCI på sin side understreker hvordan de som nevnt baserer seg på persepsjonsdata ved målinger av korrupsjon. I likhet med resten av WGI-prosjektet inneholder CCI undersøkelser fra firmaer og husstander så vel som subjektive vurderinger gjort av ulike kommersielle informasjonsleverandører, ikke-statlige organisasjoner, en rekke multilaterale organisasjoner og offentlige organer. Hver av datakildene som brukes gir et sett av empiriske operasjonaliserte mål for hver av de seks dimensjonene av styresett i WGI der CCI er en av dem. For eksempel kan tverrnasjonale husholdningsundersøkelser bidra med data på respondentenes oppfattede erfaringer med korrupsjon, mens ikke-statlige organisasjoner eller kommersielle data kan bidra med sin vurdering av korrupsjon basert på sitt nettverk av respondenter. Deretter kombineres disse ulike målene⁵ på korrupsjon til en sammensatt indikator som oppsummerer deres felles komponent. I likhet med CPI virker det heller ikke å være noen kriterier for sammensetningen av de kildene som skal inkluderes i målingene.

Transparency International har mye klarere retningslinjer for utvalg av kilder enn hva som er tilfellet for Verdensbanken, noe som kan antas å skape forskjeller i hvilke kilder som inkluderes i den endelige indeksen da de med stor sannsynlighet har tilgang til de samme kildene. Det forventes systematiske forskjeller i betydningen ulikt antall og sammensetning av kilder for de forskjellige landene inkludert i analysen. Det vil også undersøkes for forskjeller i mønster og sammensetning av kilder innad i de to gruppene av land, da en forskjell mellom gruppene vil kunne si noe om hvorfor den ene gruppen av land samsvarer i stor grad, mens den andre gruppen av land avviker i stor grad.

En annet faktor som antas å ha betydning for sammensetningen av kildene og dermed forskjellene mellom de to indeksene er hvordan de ulike indeksene vektet sine kilder har betydning for forholdet mellom de to.

2.5 Vekting av kilder

En tredje årsaksforklaring inkludert i denne oppgaven er vekting av kilder inn i den endelige indeksen. Dette er også av betydning for tolkningen av sammenhengene for de to neste årsaksforklaringene inkludert i analysen. Først er det nødvendig med en kort gjennomgang av hvordan de ulike kildene vektet inn i de endelige indeksene.

---

⁵ En fullstendig beskrivelse av samtlige datakilder, inkludert beskrivelsen til hver individuelle variabel tildelt en av de seks kategoriene er tilgjengelig under dokumentasjon på www.govindicators.org.

Ledd to i prosessen med konstruksjon av CPI handler om å standardisere datakildene. Etter at valget er gjort etter kriteriene beskrevet tidligere i oppgaven blir hver kilde standardisert til å passe sammen med andre tilgjengelige kilder for å samle dem i skalaen tilhørende CPI. Standardiseringen konverterer alle datakildene til en skala fra 0 til 100 der 0 tilsvarer høyeste nivå av oppfattet korrupsjon, og 100 tilsvarer laveste nivå for oppfattet korrupsjon. Alle kilder skalert motsatt vei må derfor reverseres i forkant av sammenslåingen. Dette gjøres ved å multiplisere alle verdiene i datasettet med verdien -1 (Transparency International, 2013b, s. 2-3).

Alle målingene er nå standardisert til en z-verdi⁶ ved å trekke fra gjennomsnittet av dataene og dele på standardavviket. Dette resulterer i et datasett sentrert rundt 0 og med et standardavvik på 0,5. For at disse z-verdiene skal kunne sammenlignes på tvers av datasett må gjennomsnitt og standardavvik defineres som globale parametere. I tilfeller der datasett kun dekker en begrenset andel land beregnes det verdi for de landene som mangler i det aktuelle datasettet. Ved hjelp av programvaren STATA beregnes manglende verdier for manglende land i samtlige datasett. Denne funksjonen ser hvert datasett opp mot kilder i CPI-data som er minst 50 prosent fullstendige for så å estimere verdier for hvert land som mangler data i hvert individuelle datasett. Gjennomsnittet og standardavviket for datasettet beregnes som et gjennomsnitt av det komplette datasettet og brukes som parameter for standardisering av rådataen. Det viktigste er at det det fullstendige datasettet med beregnede verdier kun brukes til å generere disse parameterne og de beregnede verdiene selv brukes ikke som kilde i verdiene for land i CPI. Det kritiske er det faktum at z-verdiene beregnes ved bruk av gjennomsnitt og standardavvik fra det beregnede 2012 verdiene. Dette gjøres slik at 2012 blir utgangspunktet for de nye dataene og de omregnede verdiene kan dermed sammenlignes fra år til år. Når nye kilder entrer indeksen i den hensikt å tilfredsstillende reflektere endringer over tid vil en omregning av disse verdiene være i overenstemmelse med parameterne for 2012. Dette gjøres ved først å estimere hvorvidt det har vært en global endring i gjennomsnitt og standardavvik siden 2012, og deretter bruke disse nye verdiene og tilpasse de inn i det nye datasettet. Det var ingen nye datakilder i 2013. Z-verdiene beregnes dermed til å passe inne i CPI sin skala fra 0 til 100. Det brukes en omregningsformel som setter gjennomsnittsverdien av det standardiserte datasettet til omtrent 45, og standardavviket til omtrent 20. Alle verdier

---

⁶ For mer informasjon om denne prosessen se Nardo et al., 2005

som overskrider grensen fra 0 til 100 vil utelukkes. For hvert land inkludert i CPI kreves et minimum av tre kilder for inkludering i indeksen. CPI verdien beregnes ut ifra gjennomsnittet av alle de standardiserte kildene for det aktuelle landet. Verdiene rundes av til hele tall (Transparency International, 2013b, s. 2-3). Ved bruk av gjennomsnitt for alle kildene tillegges alle lik vekt inn i indeksen. Det betyr at antall og sammensetningen av kilder hos Transparency International slik det presenteres i resultatdelen av denne oppgaven vil gjenspeiles i den endelige indeksen, det samme er ikke tilfellet for CCI.

WGI-indeksen kombinerer flere individuelle datakilder inn i seks sammensatte indikatorer på styresett som står i samsvar med de seks dimensjonene av styresett som inkluderes i WGI-prosjektet. Sammensetningen av disse indikatorene skjer ved hjelp av et statistisk verktøy kalt Unobserved Component Model (heretter UCM) (Kaufmann et al., 2010, s. 9-12). I denne modellen er det gjort en antagelse om at de bakenforliggende kildene er avhengig av en uobserverbar variabel i tillegg til en feilmargin – for eksempel at prosentandelen firmaer som bruker internett innenfor et land x er avhengig av en tilbøyelighet for å ta i bruk ny informasjon og kommunikasjonsteknologi i tillegg til en feilmargin, for eksempel en feil i utvalget av firmaer. Ved å estimere den ukjente komponenten vil dette kunne kaste lys over forholdet mellom den sammensatte indeksen og komponentene den utgjør. Vektingen vil ta utgangspunkt i å minimere feilen i indeksen. Metoden har likhetstrekk med den velkjente regresjonsanalysen og hovedforskjellen ligger i at den avhengig variabelen er ukjent i UCM (Nardo et al., 2005). Med andre ord kan en si at hver av de individuelle datakildene tilbyr et uperfekt signal om en dypere underliggende forestilling av styresett som er vanskelig å observere direkte og at UCM⁷ er et verktøy som hjelper til med denne utfordringen (Kaufmann et al., 2010, s. 9-12).

CCI antas dermed å vekte sine kilder ulikt inn i den endelige indeksen sammenlignet med CPI og skaper med det forventning om forskjeller sammensetningen av kilder for de to indeksene. Videre følger en beskrivelse av metoden som anvendes av Verdensbanken som vil understreke hvorfor de ulike vekteprosedyrene antas å skape forskjeller.

Den matematiske modellen i UCM tar utgangspunkt i at forholdet mellom den observerte målingen og det uobserverte fenomenet sammen med en målefeil er lineær. Målefeilen dekker

---

⁷ For mer nøyaktig beskrivelse av modellen se Nardo et al., (2005)

to usikkerheter. Det første er at målingene er utilstrekkelig observert, det andre er at det er forskjell i indikatoren mellom de ulike landene som gir forstyrrelse i den lineære sammenhengen mellom indikatoren og scoren. Målefeilen antas å ha et gjennomsnitt på 0 og samme varians på tvers av alle landene i en gitt indikator, men ulik varians på tvers av indikatorer. Målefeilen er antatt å være selvstendig på tvers av indikatorer, gitt at hver underindikator ideelt sett måler et aspekt av fenomenet uavhengig av andre. Videre er det vanlig å anta at fenomenet er en tilfeldig variabel med 0-gjennomsnitt og enhetsvariens, og indikatorene regnes om til å ha verdier mellom 0 og 1. Antagelsen at både fenomenet og målefeilen er normalfordelt forenkler estimeringen av et lands nivå av fenomenet. Dette gjøres ved å bruke gjennomsnitt for den betingede fordelingen av den uobserverte komponenten, når de observerte scorene er hensiktsmessig regnet om (Nardo et al., 2005, s. 69-70). Denne metoden for vektning skiller seg i betydelig grad fra gjennomsnittet som brukes i konstruksjonen av CPI. Det kan imidlertid forklare hvorfor Transparency International er mer spesifikke i sine utvalgs-kriterier for kilder da disse faktisk tillegges lik vekt inn i den endelige indeksen, mens utvalget av kilder spiller en mindre rolle ved første gangs utvalg for CCI da de ulike kildene sees opp mot hverandre gjennom UCM metoden som dermed avgjør hvilke kilder som tillegges mest vekt.

Oppsummert skjer det først en omregning av de individuelle kildene fra hver underliggende kilde for å gjøre de sammenlignbare på tvers av kildene. Deretter konstrueres et vektet gjennomsnitt for hver av de bakenforliggende datakildene for å komme frem til CCI. Vekten tildelt hver kilde baserer seg på estimerer av presisjon for hver av kildene som produseres av UCM. Variansen av den betingede fordelingen oppsummerer hvor pålitelig eller nøyaktig denne kilden er i målet på korrupsjon. Denne variansen er lavere jo flere datakilder tilgjengelig for dette landet og dess mer presis er hver av disse kildene (Kaufmann, Kray, & Mastruzzi, 2008, s. 98). Lav varians gir dermed mye vekt inn i den endelige indeksen.

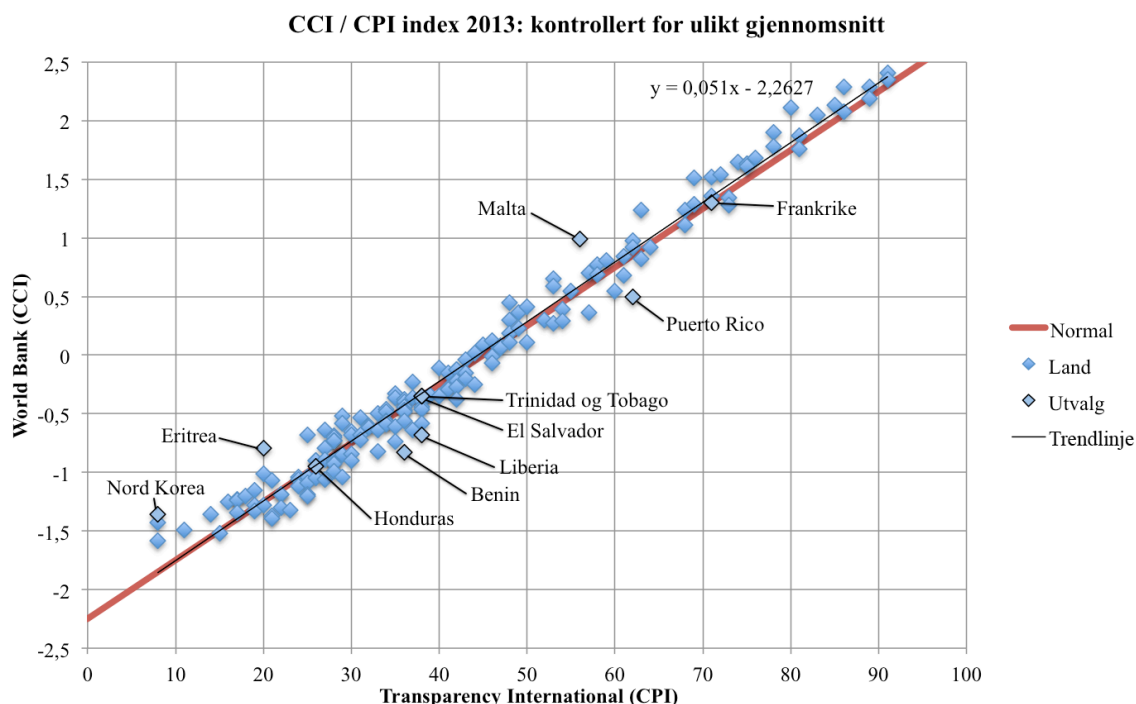
Det betyr det at de to indeksene opererer med to ulike vekteprosedyrer, som en kan anta generer forskjeller også i målingene i form av ulik sammensetning av kilder for de ulike indeksene i utvalget av land. De to indeksene antas å ha ulik overvekt av ulike kategorier av kilder for ulike land. Dersom slike forskjeller også kan identifiseres for de ulike gruppene av land der fellestrekk for de ulike gruppene gjør at de skiller seg fra hverandre vil dette styrke en eventuell forklaringskraft for ulik vekterprosedyre som årsak til de forskjellene som utspiller seg mellom indeksene i målingene for 2013. Sammensetningen av kilder med hensyn

til ulik vekteprosedyre er utgangspunkt for vurdering av betydningen av de to siste antatte årsaksforklaringene i oppgaven. Før gjennomgangen fortsetter er det imidlertid viktig å ta tak i en annen viktig observasjon gjort i denne forbindelse.

Observasjonen gjort i denne sammenheng er ulikheten i gjennomsnitt brukt av de to indeksene. Som presentert innledningsvis i oppgaven er de to indeksene gitt hver sin verdi for samme land for henholdsvis x- og y-aksen. For å understreke forskjellene i indeksen ble det inkludert en normal i den grafiske fremstillingen. Denne normalen tar utgangspunkt i at forholdet mellom de to indeksene er lineært. Dette er å regne som en rimelig antagelse i sammenligningen av to verdier der sammenhengen dem imellom skal vurderes. Det som imidlertid ikke kommer frem er ulikheten i gjennomsnitt som i stor grad vil kunne forklare overvekten av målingene plassert på oversiden av normalen. Ved å justere normalen (se Formel F.2 i vedlegg A) til å ta hensyn til det ulike gjennomsnittet kontrolleres det dermed for denne ulikheten mellom indeksene før utvelgelsen av land og den endelig analysen. Denne grafen omtales heretter som den justerte normalen. En ny grafisk fremstilling der det er tatt hensyn til ulikt gjennomsnitt hos de to indeksene er presentert i Figur 2.

Figur 2 Grafisk fremstilling av sammenhengen mellom CPI og CCI i målingene for 2013 justert for ulikt gjennomsnitt

Som det går frem av Figur 2 er ikke lenger avviket mellom trendlinje og normal like stort som i Figur 1. Det tas fortsatt utgangspunkt i en lineær sammenheng og at stigningstallet er uforandret. Merk at dette gir felles gjennomsnittsverdi for de to indeksene, men at maks og min verdi ikke lenger samsvarer mellom de to skalaene.

2.6 Høyere og lavere estimer av korrupsjon

Et fjerde grunnleggende metodisk anliggende som i noen grad er nevnt allerede er hvem som gir informasjon om korrupsjon, altså vurderer et lands korrupsjonsnivå, det være seg eksperter, spørreundersøkelser eller annet. Dette bygger videre på årsaksforklaringene over der det antas at sammenhengen mellom definisjoner og bakenforliggende kilder, antall og sammensetning av kilder og ulik vektprosedyre er av betydning for de forskjellene som fremkommer av den grafiske sammenligningen av de to indeksene for overlappende land i 2013. Hawken and Munck (2011) har imidlertid også belyst hvordan sammensetningen av kilder fordelt etter ulike kategorier viser en signifikant forskjell i deres nøyaktighet. Begge indeksene i denne analysen avhenger av svar på spørsmål fra de som evaluerer slik det er belyst tidligere i oppgaven. Ved å skille mellom fem ulike kategorier av kilder avhengig av hvem som har besvart spørsmålene kan dette si noe om den informasjonen som blir gitt ifølge

Hawken and Munck (2011) som skiller mellom følgende fem kategorier av kilder: De som belager seg på 1) ekspertvurderinger gjort av kommersielle organisasjoner, 2) ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige aktører, 3) ekspertvurderinger gjort av multilateral development banks (heretter referert til som ekspertvurderinger gjort av MDBs), 4) spørreundersøkelser blant næringslivsledere og 5) offentlige spørreundersøkelser (Hawken & Munck, 2011, s. 4)

En sammenligning av de ulike kategoriene for samme land viser som nevnt en signifikant forskjell i deres nøyaktighet – det vil si hvorvidt de systematisk generer høyere eller lavere estimater for nivået av korrupsjon. Kun data generert fra ekspertvurderinger av MDBs og offentlige undersøkelser er det ikke mulig å se forskjell på. Forholdet mellom de fem kategoriene av indikatorer følger et systematisk mønster der hver kategori kan rangeres i avtagende rekkefølge ut ifra om de gir høyere eller lavere estimater av korrupsjon.

Rekkefølgen blir da:

Expert Commercial (1) → Expert NGO (2) → Business Survey (4) → Expert MDB (3) = Mass Survey (5)

(Kilde: Hawken and Munck (2011, s. 5))

Ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører gir dermed systematisk høyere estimater for nivået av korrupsjon i forhold til ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner som gir systematisk høyere estimater for nivået av korrupsjon i forhold til spørreundersøkelser blant næringslivsledere som gir systematisk høyere estimater for nivået av korrupsjon i forhold til ekspertvurderinger gjort av MDBs eller offentlige spørreundersøkelser som systematisk oppgir lavere estimater for nivået av korrupsjon sammenlignet med alle de andre kategoriene. Dette er et slående mønster som ikke virker å være i overensstemmelse med tilfeldig målefeil. Dette styrker tanken om at et lands estimerte korrupsjonsnivå vil være påvirket av hvem som gjør vurderingene da ulike vurderingene vil forholde seg til ulike standarder (Hawken & Munck, 2011, s. 5-6). En kan dermed forvente at land der en hovedtyngde av vurderingene er gjort av kommersielle aktører vil ha systematisk høyere estimater for korrupsjonsnivået enn land der hovedtyngden av vurderinger er basert på offentlige spørreundersøkelser eller ekspertvurderinger fra MDBs. I analysen tas det utgangspunkt i hvilken kategori av kilder som utgjør hovedvekten av sammensetningen for de ulike landene og hvordan de antas å gi høyere eller lavere estimater av nivået for korrupsjon.

Det antas dermed å være ulik sammensetning av kilder med ulik hovedvekt på kategori hos de to indeksene og de antatte høyere og lavere estimatene av nivået for korrupsjon vil sees i forhold til hvor de ulike landene har plassert seg i forhold til normalen i den grafiske fremstillingen i figur 2. Analysen av denne årsaksforklaringen tar utgangspunkt i sammensetningen av kilder der det er tatt hensyn til ulik vektoprosedyre hos de to indeksene.

2.7 Favorisering og ufordelaktig vurdering av ulike regioner i verden

En femte og siste årsaksforklaring inkludert i denne oppgaven er enda et funn gjort av Hawken and Munck (2011, s. 8). En evaluering av forskjeller i standarder på tvers av ulike kategorier av vurderinger⁸ viser at de regionale sammenligningene av gjennomsnitt er relativt komplekse. Det kommer ikke frem noe overordnet mønster for ulike regioner i den forstand at ingen regioner konsekvent straffes eller favoriseres av de andre kategoriene av vurderinger. Innenfor hver av kategoriene er det likevel noe som tyder på at standardene som brukes av de som vurderer varierer fra region til region. Spesielt viser ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører en viss favorisering i deres vurderinger av Australia og New Zealand, Nord-Amerika ved USA og Canada og Vest-Europa og på den annen side er de ufordelaktig i sine vurderinger av postsovjetiske land i betydningen Russland og andre tidligere USSR land, Latin-Amerika og Sørøst-Asia. Ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner favoriserer Karibia, Sør-Asia, Øst-Europa og Baltikum og vurderer postsovjetiske land ufordelaktig. Ekspertvurderinger gjort av MDBs favoriserer Øst-Asia og Latin-Amerika, men vurderer ingen regioner ufordelaktig. I kontrast til vurderinger gjort av eksperter viser spørreundersøkelser blant næringslivsledere at de favoriserer postsovjetiske land, land i Midtøsten og Nord-Afrika, og at de vurderer Sør-Asia, Sørøst-Asia og Øst-Asia ufordelaktig. Enda en kontrast til ekspertvurderinger er offentlige spørreundersøkelser som favoriserer Sørøst-Asia, Afrika sør for Sahara og vurderer Øst-Asia, Karibia, Australia og New Zealand, Nord-Amerika og Vest-Europa ufordelaktig. Oppsummert kan en si at forskjeller i hvem som gjør vurderinger viser store forskjeller i hvordan ulike regioner i verden vurderes. Land som samsvarer eller avviker i analysen vil kunne identifiseres med noen av regionene definert ovenfor og det vil dermed være mulig å se hvorvidt funnene gjort av Hawken and Munck (2011) også kan være med å forklare forskjellene mellom indeksene i målingene for 2013. I analysen vil en sammenligning av den dominerende kategorien av kilder for det aktuelle

---

⁸ For en mer detaljert gjennomgang av metoden se Hawken and Munck (2011)

landet og hvordan denne kategorien favoriserer eller vurderer dette landet eller regionen det er en del av ufordelaktig sees i forhold til hverandre. En eventuell favorisering eller ufordelaktig vurdering vil deretter sees opp mot landets plassering i den grafiske sammenligningen av indeksene for 2013. Også denne årsaksforklaringen analyseres med utgangspunkt i sammensetningen av kilder der det tas hensyn til den ulike vektprosedyren hos de to indeksene.

Oppsummert inkluderer den videre analysen av forskjellene mellom CPI og CCI for målinger gjort i 2013 fem ulike årsaksforklaringer med 1) Definisjoner av korrupsjon, 2) Utvalgskriterier for kilder, 3) Ulik vektning av kilder, 4) Høyere og lavere estimater for nivået av korrupsjon basert på hvem som gjør vurderingene og 5) Favorisering og ufordelaktig vurdering av ulike regioner av verden.

For at disse faktorene skal kunne beskrives som årsaksforklaringer for forskjellene som utspiller seg i den grafiske fremstillingen av de to indeksene må det være sammenheng mellom de ulike definisjonene av korrupsjon og bakenforliggende kilder hos de to indeksene. Det betyr at de ulike definisjonen kan antas å generer forskjeller mellom indeksene i målingene for 2013 da de måler ulike dimensjoner av korrupsjon. Basert på forskjellige utvalgskriterier antas dataene å vise en systematisk ulikhet i antall og sammensetning av kilder mellom de to indeksene i ulike land som kan forklare forskjellene som utspiller seg dem imellom i målingene for 2013. Denne årsaksforklaringen styrkes ytterligere dersom det også utspiller seg forskjellige mønster for antall og sammensetning av kilder i de to gruppene av land. Ulik vektning av kilder hos de to indeksene antas å påvirke sammensetningen av kilder i de ulike landene. Med utgangspunkt i dominerende kilder for hver av indeksene i de ulike landene antas disse å være forskjellige. Med det menes at de to indeksene har en overvekt av kilder hentet fra ulik kategori. Dette kan dermed antas å skape forskjeller mellom indeksene. Videre antas overvekt av en kategori av kilder i de ulike landene antas å kunne forklare hvorvidt det er gitt høyere eller lavere estimater av nivået for korrupsjon i ulike land og dermed kunne si noe om landenes plassering i den grafiske sammenligningen av indeksene. Det samme gjelder for siste årsaksforklaring der en overvekt av en kategori av kilder antas å kunne forklare noe av forskjellene mellom indeksene dersom denne kategorien av land antas å favorisere eller vurdere de ulike delene av verden utvalget av land er en del av ufordelaktig.

3.0 Data og metode

Metoden for besvarelsen presenteres gjennom et forskningsdesign som gjenspeiler oppbygging og struktur av oppgaven. Det gjøres videre rede for de valg som er tatt med tanke på utvalg av indekser og produsentene av disse, og generelle utfordringer ved bruk av persepsjonsdata, samt valg av ulike case. Til slutt presenteres aktuelle data for besvarelsen av oppgaven.

3.1 Design

Problemstillingen besvares gjennom en komparativ studie av de to korrupsjonsindeksene Corruption Perception Index av Transparency International og Control of Corruption Index av Verdensbanken ved bruk av kvalitativ metode gjennom anvendelse av ulike case. En vanlig argument for valg av kvalitativ tilnærming er ønske om økt innsikt og forståelse heller enn oversikt og forklaring (Tjora, 2010). Den kvalitative tilnærmingen i denne oppgaven tar utgangspunkt i ønske om innsikt, men også forklaring. Samtidig er valg av metode også med tanke om å endre den mest vanlige tilnærmingen til den aktuelle problemstillingen. Tidligere studier omtalt i denne oppgaven er først og fremst kvantitative studier av forholdet mellom de to indeksene. Ved å innta en mer kvalitativ tilnærming i et forsøk på å belyse forskjellene mellom de to indeksene åpner det for muligheten til å inkludere årsaksforklaringer som ikke like lett lar seg inkludere i en kvantitativ studie av de to indeksene. En begrensning i utvalget av case gir i tillegg mulighet for å se nøyere på de ulike årsaksforklaringene i en mindre gruppe av land og dermed gjøre det mulig å identifisere fellestrekk i forholdet mellom de ulike landene og gruppene av land som ikke ville kunne identifiseres gjennom en kvantitativ studie der utvalget i de fleste tilfeller vil være betydelig større. En slik studie gir imidlertid ikke et tilstrekkelig bilde av forholdet mellom de to indeksene, men vil likevel kunne synliggjøre tendenser som dermed eventuelt kan testes ut med et større utvalg av land i senere studier.

3.2 Valg av indekser

Utvalg av indekser i oppgaven tar først og fremst utgangspunkt i aktualitet og tilgjengelighet. Transparency International sin CPI og Verdensbanken sin CCI er to av de mest brukte korrupsjonsindeksene i forskningen siden deres inntreden på midten av 1990-tallet og er dermed de to indeksene det finnes mest informasjon om, og som det er forsket mest på og med. Et tredje mye brukt korrupsjonsmål som ble vurdert inkludert i oppgaven er the

Corruption Index (heretter CI) utviklet av the Political Risk Services (heretter PRS) (Judge, McNatt, & Xu, 2011). Dette ville gitt muligheten for sammenligning av to NGOs mot en IO og kunne belyst hvorvidt forskjellene mellom indeksene kunne skyldes hvilken organisasjoner som sto bak indeksene. I tillegg ville den kunne representere en tredje metode for konstruksjon av indeks som kunne vært sammenlignet med de to andre, men som også ville kreve presentasjon av ytterligere en indeks. Rammeverket for analysen av de to indeksene baserer seg også på funn fra tidligere forskning som inkluderer kun CPI og CCI og som ville gjøre det mindre oversiktlig å inkludere et tredje mål på korrupsjon. Dette i tillegg til at PRS kun er tilgjengelig for betalende kunder eller medlemmer gjør at CI ikke ble inkludert som indeks i oppgaven. De to aktuelle indeksene presenteres i generelle termer under før det redegjøres for utvalg av land i oppgaven.

3.3 Valg av land

I den hensikt å sammenligne indeksene CPI og CCI ble det avgjørende at kun de landene som var representert i begge utvalg for indeksene for året 2013 ble inkludert i den videre analysen. For å finne det felles utvalget av land var det dermed nødvendig med en gjennomgang av begge datasettene der kun land som overlappet mellom de to indeksene ble tatt med i den videre analysen⁹. CCI og Verdensbanken har et vesentlig større utvalg av land enn CPI og Transparency International og det er dermed CPI som har satt begrensninger på utvalget, noe som kan være problematisk med tanke på det som kommer frem i sammenligningen av de to indeksene, men like mye en forutsetning for å kunne gjøre en empirisk sammenligning av de to indeksene. De utvalgte landene fikk deretter en verdi for CPI på x-aksen og en verdi for CCI på y-aksen og resultatet er presentert i figur 1 innledningsvis i oppgaven. Etter nærmere undersøkelse av metodiske ulikheter kom det frem at mye av forskjellene mellom de to indeksene kunne tilskrives ulikt gjennomsnitt og dette ble det justert for før utvelgelsen av de to gruppene av land. Dette ble gjort i den hensikt å gjøre utvalget mer representativt da et utvalget i større grad representerer et avvik og samsvar basert på det faktiske forholdet mellom indeksene. Det ble deretter beregnet samsvar og avvik for ulike land med utgangspunkt i den nye framstillingen (se Formel F.3 og Tabell A.1 i vedlegg A).

Etter å ha rangert landene etter hvor langt fra eller hvor nære de var normalen ble det for enkelthets skyld hentet tre land fra hver side av normalen, der tre land var plassert over

---

⁹ En oversikt over alle landene som er inkludert finnes i Tabell A.1 i vedlegg A

normalen i den grafiske sammenligningen, mens de tre andre landene var plassert under normalen. For i større grad å kunne si noe om forskjellene som utspiller seg mellom indeksene i målingene virket det hensiktsmessig med en kontrollgruppe med de landene som var totalt samsvarende mellom de to indeksene. Årsaksforklaringer tilstede i gruppen for avvikende land, men ikke tilstede i gruppen for samsvarende land vil i større grad kunne tilskrives den eller de aktuelle årsaksforklaringene enn om det kun var representert i hele utvalget av land eller kun en gruppe land. Gruppen med avvikende land ble da bestående av Nord-Korea, Eritrea og Malta med henholdsvis -0.49 , -0.46 og -0.44 i avstand til normalen, og Benin, Puerto Rico og Liberia med henholdsvis 0.38 , 0.35 og 0.33 i avstand til normalen. Til tross for at både Afghanistan med sine -0.42 i avstand til normalen lå lenger fra normalen enn både Benin, Puerto Rico og Liberia og at Luxembourg med sine -0.36 lå lenger fra normalen enn både Puerto Rico og Liberia virket det mer representativt å velge tre land fra hver side av normalen da forskjellene uansett ikke var av signifikant betydning. Gruppen av samsvarende land består av Honduras, El Salvador, Trinidad og Tobago og Frankrike som alle var totalt samsvarende i målingene for 2013 med verdien 0 og dermed plassert rett på normalen. De to indeksene er med andre ord helt enige i vurderingen av korrupsjonsnivået for alle disse landene dette året.

Spørsmålet er dermed hva skiller de to gruppene fra hverandre. Et siste metodisk anliggende er anvendelsen av persepsjonsdata aktuelt for begge indeksene, men som inkluderes som årsaksforklaring med antatte forskjeller i vurderingene avhengig av hvem som gjør vurderingene, i denne sammenheng representert gjennom kategorier av kilder. Bruk av persepsjonsdata er derfor diskutert under eget punkt under.

3.4 Persepsjonsdata

Et fellestrekk ved de to indeksene er imidlertid deres bruk av persepsjonsdata. En kan dele inn indekser for styresett etter hvorvidt de er persepsjonsbaserte eller indekser som konstrueres ut ifra objektive fakta. Sistnevnte inkluderer indikatorer basert på for eksempel tilstedeværelsen eller fraværet av anti-korrupsjonslover eller data for antall rettsforfølgelser av korrupsjonshandlinger. Dette skillet mellom persepsjonsbaserte- og faktabaserte indikatorer er et viktig skille, ikke minst fordi de faktabaserte indikatorene er etterprøvbare og er på denne måten mer transparente for brukere av indeksen enn de persepsjonsbaserte dataene. Det er likevel en feiloppfatning å tro at faktabaserte indikatorer er mer objektive enn

persepsjonsbaserte indikatorer ifølge Arndt and Oman (2006). Både valget av fakta i indikatorene, samt hvordan variasjonen i disse faktaene påvirker kvaliteten på styresett betyr at faktabaserte indikatorer i likhet med persepsjonsbaserte indikatorer som også velger hvilke data de bruker inneholder en signifikant grad av subjektiv bedømmelse. Heller enn å se faktabaserte indikatorer som mer objektive enn de persepsjonsbaserte dataene bør de heller sees som komplementære kilder til informasjon (ibid). CPI og CCI baserer seg imidlertid kun på persepsjonsdata.

Et utfordring ved bruk av persepsjonsbaserte data er imidlertid at det kan være vanskelig å skille stereotypi fra realiteten (Seligson, 2006). Problemet ligger i at indeksene ikke rapporterer om hyppigheten av faktiske bestikkelser, men derimot hvor korrupt respondentene oppfatter et land å være. Det kan selvsagt være basert på egne erfaringer eller at de har hørt om spesielle hendelser i et land. Paraguay er et eksempel på et land som i lang tid er vurdert som en av de mest korrupte i Latin Amerika. Det er også et land med lite utenlandske investeringer og svært få internasjonale forretningsarrangementer. Hvor mange av de spurte respondentene i undersøkelsen kan da faktisk ha gjort forretninger i Paraguay og dermed ha førstehånds informasjon om korrupsjon i landet. Sjansene er svært små og det er større sannsynlighet for at vurderingen av Paraguay baserer seg på stereotyper som kan være i nærheten av realiteten eller ikke (Seligson, 2006). Persepsjonsindekser som CPI og CCI måler persepsjoner heller enn for eksempel rapporterte hendelser, rettssaker eller beviste tilfeller av korrupsjon. Dette er av betydning fordi persepsjoner eller oppfatninger kan påvirke atferden vår ved at vi for eksempel tror at alle rundt oss deltar i korrupte handlinger, noe som kan gjøre at vi med større sannsynlighet tilegner oss slike praksiser vi også hevder Heywood (2015). Det er dermed svært uheldig om disse oppfatningene skulle være feil og at dette rapporteres gjennom det som da ville være feilaktig informerte korrupsjonsindekser. Dette gjelder også med tanke på forholdet mellom den akademiske og praktiske betydningen av korrupsjon som nevnt tidligere oppgaven. De to indeksene kan begge belønnes for å sette fokus på et viktig problem på verdensbasis, men dersom feilaktige mål på korrupsjon som vist blir anvendt for politikktutforming eller den endrer personers atferd fordi samfunnet de bor i generelt betegnes som korrupt er det ferd med å bli både uheldig og ikke minst problematisk. Det understreker imidlertid igjen behovet for ytterligere studie av ulike mål på korrupsjon.

Subjektiviteten i den persepsjonsbaserte dataen er dermed vanskelig etterprøvbart, men de systematiske forskjellene mellom ulike kategorier av kilder etter hvem som gjør vurderingene

slik det er vist av Hawken and Munck (2011) gjør det likevel mulig å inkludere dette som årsaksforklaring i analysen. Det kan fremstå som problematisk at dette kun fremkommer av en studiet, men forskjellene fremstår som svært systematiske og en eventuell tilstedeværelse av disse ulikhetene i de utvalgte målingene for denne oppgaven vil kunne styrke funnene gjort av Hawken and Munck (2011) da antatte sammenhenger prøves på målinger av nyere dato. Det er også gjort lignende funn for målinger av demokrati der de ulike indeksene for demokrati ble påvist å favorisere og vurdere ulike deler av verden ufordelaktig (Högström, 2013).

3.5 Data i oppgaven

Informasjon og dokumentasjon om de to indeksene er i stor grad hentet fra produsentenes offentlige hjemmesider¹⁰. Transparency International er en politisk uavhengig organisasjon og er opptatt av egen selvstendighet. Det er organisasjonen alene som bestemmer sine programmer og aktiviteter. Ingen bidragsyttere har noe de skulle ha sagt med tanke på organisasjonens strategier og praksiser. Finansieringskilder og bruk av midler er derfor gjort gjennomsiktede og tilgjengelig for offentligheten (Transparency International, 2015c). Organisasjonen anser seg selv som forpliktet til å fremme ansvarlighet, integritet og gjennomsiktighet. Sikker og mangfoldig finansiering gjør det mulig for Transparency International å gjennomføre sitt viktige arbeid, opprettholde selvstendigheten i strategier og praksiser og gjøre jobben effektivt. Organisasjonen mottar donasjoner fra en rekke givere, deriblant offentlige etater, multilaterale institusjoner, stiftelser, privat sektor og individuelle givere. Donasjonene kan være uavhengige eller øremerket til et spesielt prosjekt eller program. Det er i Transparency International sin egen praksis å ta imot finansiering av alle slag, penger eller annet, fra alle givere med den forutsetning at det å ta imot ikke svekker selvstendigheten i det arbeidet som organisasjonen gjør, ei heller setter integriteten eller rykte til organisasjonen i fare. Organisasjonen har utarbeidet egen manual for donasjoner (Transparency International, 2015b)

Verdensbanken er den mest kjente organisasjonen innenfor the World Bank Group og kan beskrives som et kooperativ eller samvirkelag som utgjøres av 188 medlemsland. Organisasjonene som utgjør Verdensbanken eies av sine medlemsland som har fullstendig besluttende makt innenfor organisasjonen i absolutt alle saker, inkludert saker knyttet til

---

¹⁰ Se www.transparency.org for CPI og <http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx#home> for CCI.

strategier og praksiser, finansielt eller medlemskap. Medlemslandene styrer gjennom Boards of Governors og Boards of Executive Directors. Disse organene tar alle store beslutninger i organisasjonen. For å bli medlem i Verdensbanken under the IBRD Articles of Agreement, må landet først melde seg inn i det Internasjonale Pengefondet (heretter IMF). I samarbeid med IMF og i konsultasjon med andre ansatte i Verdensbanken koordinerer the Corporate Secretariat Vice Presidency prosessen med nye medlemskap og opprettholder informasjon i forhold til status på medlemskap, inkludert lister over medlemskapene (The World Bank Group, 2015).

Verdensbanken finansieres dermed av offentlig støtteordninger i regi av sine medlemsland og står i kontrast til Transparency International som baserer sin forskning på donasjoner. Dette kan karakteriseres som mulig feilkilde da de to indeksene er et resultat av to ulike organisasjoner med ulike finansieringspraksiser og dermed også hvem som antas å kunne påvirke de målingene som blir gjort. Dette er særlig problematisk for Verdensbanken som ikke har like klart definerte retningslinjer for utvalg av kilder som det som er tilfellet for Transparency International som dermed gjør den lettere etterprøvable med tanke på om kilder er inkludert eller utelatt etter ønske om å påvirke verdien av den endelige indeksen. Det er imidlertid ikke mulig å korrigere for disse forskjellene i analysen av målingene i denne oppgaven.

3.6 Innhentning og organisering av aktuelle data

Mye tid er anvendt i å innhente denne informasjonen i tillegg til å sammenfatte dataen slik at den kan presenteres på en effektiv måte samtidig som den legger strukturen for analysen. Analysen av de ulike årsaksforklaringene krever tilgang på ulike former for informasjon. For å kunne analysere sammenhengen mellom anvendte definisjoner hos de to indeksene og hvilke dimensjoner av korrupsjon som faktisk er representert i utvalget av kilder hos de to indeksene ble det nødvendig med en oversikt over samtlige kilder inkludert for de to indeksene for målingene i 2013 sammen med en beskrivelse av hvilke dimensjoner av korrupsjon som er deres fokus ved innsamling av data. Det viste seg å være store forskjeller i tilgjengelighet av denne informasjonen for de to indeksene, da Transparency International inkluderer vesentlig mer informasjon sammenlignet med Verdensbanken (se vedlegg B). Informasjonen tilgjengelig og som dermed er utgangspunktet for analysen er presentert i eget

dokument og lagt ved som vedlegg i oppgaven da det ikke ble sett som nødvendig å inkludere i oppgaven i sin helhet.

De resterende årsaksforklaringene krever i stor grad den samme informasjonen som vil si antall kilder anvendt for ulike land og sammensetningen av disse. Transparency International publiserer informasjon om kilder anvendt ulike år i egen informasjonspakke¹¹, mens resultatene for ulike land år er tilgjengelig på nettsidene deres¹². Der finnes imidlertid bare informasjon om antall kilder for de ulike landene og det krevde omfattende kartlegging i form av gjennomgang av utvalget til de ulike kildene for å identifisere hvilke land som var representert i hvilke kilder og dermed komme frem til sammensetningen av kilder for de ulike landene i utvalget. Informasjonspakken publisert på hjemmesidene gir informasjon om nettsider og lignende tilgjengelig for de bakenforliggende kildene og som gjorde det mulig å identifisere utvalg av land og dermed kunne knytte de ulike kildene til de ulike landene i utvalget. For Verdensbanken var prosessen noe enklere da all informasjon om både antall og sammensetning av kilder er tilgjengelig på deres interaktive hjemmeside¹³. Her kan en velge aktuell indeks, år og land og få informasjon om både antall og sammensetning av kilder for alle land. Informasjon om de bakenforliggende kildene er også tilgjengelig her.

Det kreves også informasjon om hvordan disse kildene fordeler seg etter kategori og hvilke kilder som overlapper for hvilke land mellom de ulike indeksene. De fleste av kildene passer enkelt inn i en av kategoriene, mens noen av kildene er vanskeligere og plassere, blant annet de som inkluderer flere kategorier av kilder. Dette er kun tilfellet for World Justice Project Rule of Law som består av både ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner og offentlige spørreundersøkelser. Kilden har likevel en klar overvekt¹⁴ av ekspertvurderinger og inkluderes derfor i kategorien for ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige aktører. De kildene som ikke kan identifiseres inn i en av kategoriene plasseres i kategorien *Andre*. Dette gjelder for en så liten andel av kildene at det ikke anses som problematisk for studien. I tillegg er det nødvendig med informasjon om den ulike vekteprosedyren hos de to indeksene for å kunne si

---

¹¹ Tilgjengelig på http://files.transparency.org/content/download/702/3015/file/CPI2013_DataBundle.zip

¹² Informasjon om resultater for alle år er tilgjengelig på <http://www.transparency.org/cpi2013/results>

¹³ Se <http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx#reports> for mer informasjon

¹⁴ World Justice Project Rule of Law er en sammensetning av ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner og offentlige spørreundersøkelser. Av 68 spørsmål er imidlertid 53 rettet mot eksperter, mens de resterende 15 spørsmålene går ut til offentligheten (Transparency International, 2013a). På grunn av denne overvekten av ekspertvurderinger plasseres kilden under kategorien for ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige aktører og ikke i kategorien av offentlige spørreundersøkelser.

noe om dens betydning for forskjellene som utspiller seg mellom indeksene. De ulike vekteprosedyrene er beskrevet tidligere i oppgaven og det er kun aktuelt med ulike vektetall for CCI. Tallene for vektning anvendt for ulike kilder i CCI er tilgjengelig via egen link fra Verdensbanken sine hjemmesider¹⁵. Informasjonen er forsøkt sammenfattet i Tabell 1 og Figur 3. Spørsmålet er da hva som forventes å komme frem i de presenterte dataene.

En beskrivelse av de ulike definisjonene hos de to indeksene og sammenhengen med deres bakenforliggende kilder er som nevnt å finne som vedlegg (se vedlegg B) i oppgaven da det ikke ble ansett som nødvendig å inkludere i sin helhet i oppgaven. Eksempler vil hentes fra vedlegget for anvendelse i analyse og diskusjon. I Tabell 1 finnes imidlertid informasjon om antall og sammensetning av kilder aktuelt for å belyse utvalgsriterier hos de to indeksene som årsaksforklaringer der det forventes systematiske forskjeller i antall og sammensetning av kilder hos de ulike indeksene i ulike land. Vektertallene for CCI er også inkludert i tabellen og gjør det mulig å konstruere sektordiagrammene presentert i figur 3 der overvekten av ulike kategorier av kilder for de ulike indeksene i ulike land kan si noe om sammensetningen av kilder hos de to indeksene og hvorvidt disse er like eller ulike for de to indeksene i ulike land. Sammensetningen av kilder slik som vist i sektordiagrammene viser også hvilke kategorier av kilder som er i overvekt og det kan dermed vurderes hvorvidt ulike land i utvalgte er gitt høyere eller lavere estimater av nivået for korrupsjon og hvorvidt de ulike landene er favorisert eller vurdert ufordelaktig avhengig av hvilken del av verden de er en del av.

---

¹⁵ Se http://info.worldbank.org/governance/wgi/WGI_Weights.xlsx for mer informasjon

Tabell 1 Oversikt over fordeling av kilder i ulike kategorier for utvalg av land

		Vekting WB	Nord-Korea	Eritrea	Malta	Benin	Puerto Rico	Liberia	Honduras	El-Salvador	Trinidad og Tobago	Frankrike
TI - Transparency International WB - World Bank												
Ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører												
Economist Intelligence Unit/Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings	0,07	TI WB	TI WB	TI WB	TI WB	TI WB	TI WB	TI WB	TI WB	TI WB	TI WB	TI WB
Global Insight Business Conditions and Risk Indicators	0,06	WB	WB	WB	WB	WB	WB	WB	WB	WB	WB	WB
Global Insight Country Risk Ratings				TI	TI	TI		TI	TI	TI	TI	TI
Political Risk Services International Country Risk Guide	0,09	TI WB		TI WB			TI WB	TI WB	TI WB	TI WB	TI WB	TI WB
Ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner (NGOs)												
Bertelsmann Foundation Sustainable Governance Indicators				TI								TI
Bertelsmann Foundation Transformation Index	0,05	TI WB	TI WB		TI WB		TI WB	TI WB	TI WB			
Freedom House Countries at the Crossroads	0,01		WB				WB	WB	WB			
Global integrity Index	0,00		WB		WB		WB					
World Justice Project Rule of Law	0,12						TI WB		TI WB		TI WB	TI WB
Ekspertvurderinger gjort av MDBs												
African Development Bank Country Policy and Institutional Assessments	0,01		WB		WB		WB					
African Development Bank Governance Ratings			TI		TI		TI					
IFAD Rural Sector Performance Assessments (multilateral development institution)	0,02				WB		WB	WB	WB	WB		
World Bank Country Policy and Institutional Assessments	0,05		TI WB		TI WB		TI WB	TI WB	WB	WB		
Spørreundersøkelser blant næringslivsledere												
World Economic Forum Global Competitiveness Report	0,05			WB	WB	WB	WB	WB	WB	WB	WB	WB
Transparency International Bribe Payers Survey 2011												TI
World Economic Forum Executive Opinion Survey				TI	TI	TI	TI	TI	TI	TI	TI	TI
Offentlige spørreundersøkelser												
Gallup World Poll	0,00			WB	WB	WB	WB	WB	WB	WB	WB	WB
Afrobarometer	0,03				WB		WB					
Transparency International Global Corruption Barometer	0,01						WB		WB			WB
Latin America Public Opinion Project - Americas Barometer Survey	0,00							WB	WB	WB		
Latinobarometro	0,00							WB	WB			
Andre												
Institutional Profiles Database (provided by the French Government)	0,05			WB	WB		WB	WB	WB			WB
Institute for Management and Development World Competitiveness Yearbook	0,06											TI WB

Tabell 1 gir en oversikt over fordeling av bakenforliggende kilder anvendt av Transparency International og Verdensbanken i konstruksjonen av henholdsvis CPI og CCI for land og kategori. TI¹⁶ betyr at kilden er brukt av Transparency International for det aktuelle landet ved

¹⁶ Forkortelse for Transparency International

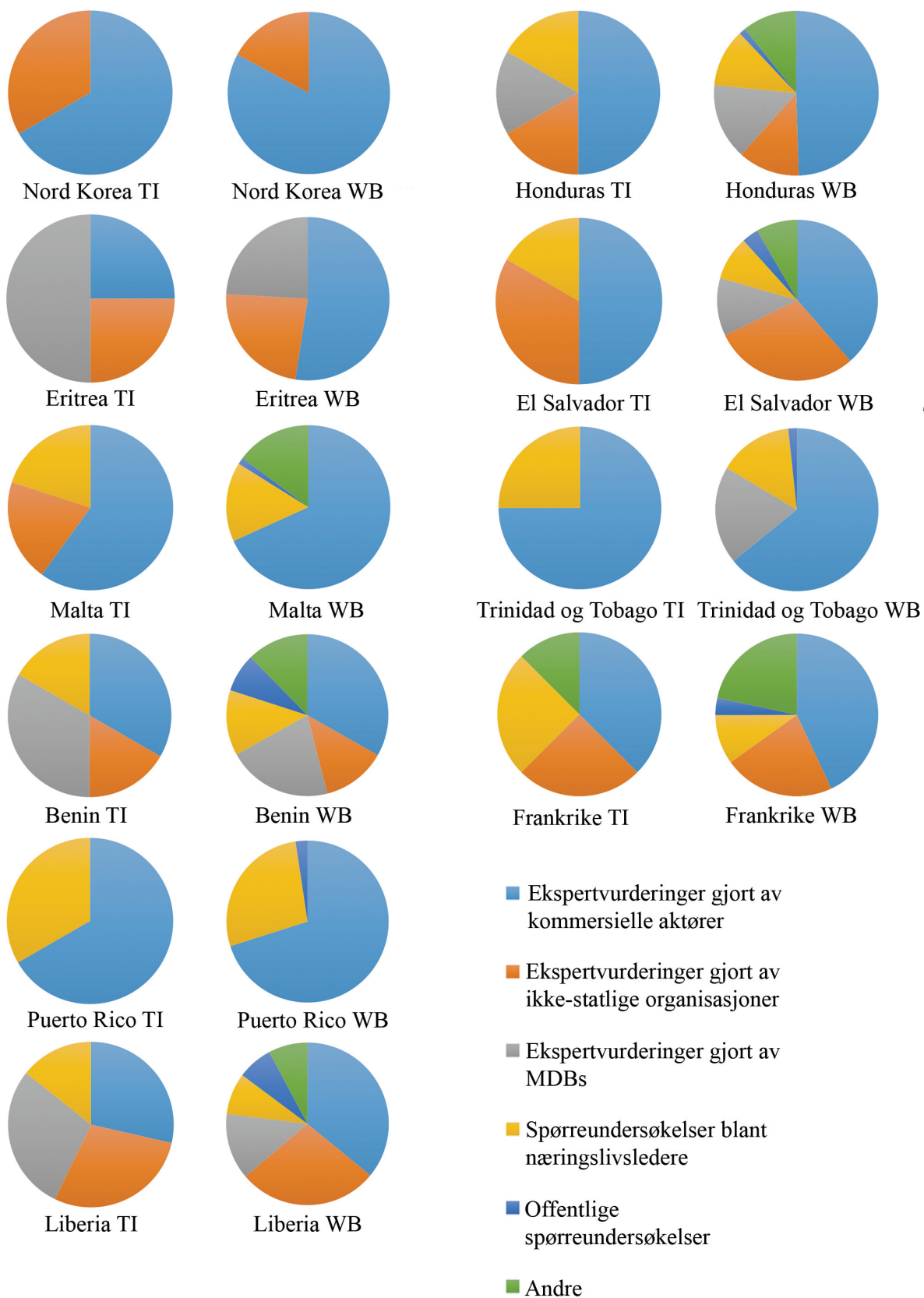
konstruksjon av CPI for 2013. WB¹⁷ betyr at Verdensbanken har brukt kilden i konstruksjonen av CCI for det aktuelle landet. I rutene der begge forkortelsene er inkludert betyr det at denne kilden overlapper for begge indekser for det aktuelle landet i vurderingene for 2013. Grunnet ulik vektepraksis hos de to indeksene inkluderes tallene for vekting for CCI rett i etterkant av de aktuelle kildene. Transparency International vektet som nevnt sine kilder likt inn i den endelige indeksen. Dette forholdet vil bli nærmere presentert og diskutert i forbindelse med analysen av ulik vekteprosedyre og dens betydning for forskjeller mellom indeksene.

Den tykke streken midt i rekken av land viser skillet mellom land som avviker fra normalen til venstre for streken, mens landene til høyre for streken er de landene som samsvarer fullstendig for de to indeksene i målingene for 2013 og ligger rett på normalen med verdien 0 (se vedlegg A). I gruppen til venstre med avvikende land plasserer Nord-Korea, Eritrea og Malta seg ovenfor normalen på den grafiske fremstillingen, mens Benin, Puerto Rico og Liberia plasserer seg under normalen i den grafiske fremstillingen. De aktuelle dataene fra Tabell 1 vil beskrives og kommenteres ytterligere i forbindelse med analyse og diskusjon av de ulike årsaksforklaringene. Først presenteres imidlertid en oversikt i form av sektordiagram for sammensetningen av de ulike kildene for de ulike indeksene i utvalget av land der det er tatt hensyn til ulik vekterprosedyre hos de to indeksene. Denne sammensetningen av kilder er utgangspunkt for diskusjon av hvordan ulik vekterprosedyrer hos de to indeksene kan være med å forklare forskjellene som utspiller seg i den grafiske sammenligningen av indeksene for 2013. Den dominerende kategorien som også identifiseres gjennom disse sektordiagrammene er utgangspunktet for analysen av hvorvidt antatt høyere og lavere estimater gitt av de ulike kategorien kan forklare de forskjellene som utspiller seg mellom indeksene. Det samme er tilfellet for hvorvidt de aktuelle kategoriene favoriserer eller vurderer noen av landene i utvalget ufordelaktig. Først en kort presentasjon av Figur 3.

---

¹⁷ Forkortelse for World Bank

Figur 3 Sammensetning av kilder med hensyn på ulike vektprosedyrer for de to indeksene

Diagrammene over viser den ulike sammensetningen av kilder for de ulike indeksene i alle land når det tas hensyn til hvordan de ulike kildene i Tabell 1 vektes inn i de endelige indeksene. Som det går frem av sektordiagrammene er ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører nå en dominerende kategori i begge grupper av land når det kommer til hvilken kategori av kilde som har en overvekt i de ulike sammensetningene for ulike land. Dette er tilfellet for CPI også ved å se på sammensetningen basert på antall kilder i hver kategori da de vekter sine kilder likt inn i den endelige indeksen. Sammensetningen for CCI har derimot endret seg betraktelig fra å fremstå som balansert i Tabell 1 med kilder fra flere kategorier inkludert for flere land til nå å ha en tydelig overvekt av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører. Dette er nå den dominerende kilden for samtlige land inkludert i analysen.

Et eksempel er Eritrea som i utgangspunktet har flest kilder fra ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner for CCI, men som etter vekting fremstår med klar overvekt av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører sammenlignet med de andre kategoriene. Det samme er tilfellet for Benin som for CCI hadde ekspertvurderinger gjort av MDBs som dominerende kategori basert på antall, Liberia som hadde flest kilder fra ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner, Honduras som hadde et kombinert flertall av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører og offentlig spørreundersøkelser eller El Salvador som hadde offentlige spørreundersøkelser som dominerende kilde. For samtlige av disse tilfellene endret imidlertid vektforholdet seg mot en sammensetning der ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører dominerer i sammensetningen for alle land.

Videre følger en analyse der dataene presentert i Tabell 1 og Figur 3 sees i forhold til de årsaksforklaringene som er presentert for å kunne avgjøre om disse har en faktisk betydning i forskjellene mellom indeksene.

4.0 Analyse og diskusjon

Utgangspunktet for analysen er målet om å identifisere de ulike årsaksforklaringene beskrevet i oppgaven for de presenterte dataene. De ulike årsaksforklaringene vil bekreftes ved sammenheng mellom definisjoner og bakenforliggende kilder, systematiske forskjeller i antall og sammensetning av kilder mellom indeksene i hele utvalget av land og i gruppene av land og ulik overvekt av kategorier for de ulike indeksene i forskjellige land etter utført vekting. Med utgangspunkt i dominerende kategori av kilder etter utført vekting vurderes det hvorvidt høyere og lavere estimater av korrupsjon og favorisering eller ufordelaktig vurdering av ulike land kan forklare forskjellene mellom indeksene i målingen for 2013. De ulike gruppene av land presenteres fortløpende i analysen og skiller også mellom de landene som avviker ved plassering over eller under normalen. Hele gruppen sees deretter under ett. Gruppen med samsvarende land analyseres for seg og sees deretter i forhold til gruppa av avvikende land og til slutt kommenteres også tendensene for hele utvalget av land som helhet. Merk at analysen av årsaksforklaringene hele tiden tar utgangspunkt i forholdet mellom indeksene.

4.1 Definisjonens betydning for generering av forskjeller mellom indeksene

Utgangspunktet for å inkludere definisjon av korrupsjon som årsaksforklaring i denne oppgaven var ulikheten i definisjonen av korrupsjon anvendt av CPI og CCI. En sammenligning av uttalt definisjon hos de to indeksene og samtlige av de bakenforliggende kildene viser at det som antatt inkluderes flere dimensjoner av korrupsjon for begge indekser som beskrevet av Knack (2006), men at det også er et samsvar mellom de uttalte definisjonene og de bakenforliggende dataene. Med det menes at innholdet i de bakenforliggende kildene i noen grad gjenspeiler dimensjonene av korrupsjon inkludert i de to definisjonene. Dette indikerer i første omgang at forskjellene mellom indeksene kan antas å ha en viss sammenheng med ulik anvendelse av definisjoner av korrupsjon.

Det er imidlertid lettere å gjøre en vurdering av denne sammenhengen for Transparency International da de inkluderer en mye fyldigere beskrivelse av innhold og dermed dimensjon av korrupsjon sammenlignet med Verdensbanken (se vedlegg B). Sammenhengen mellom definisjon og bakenforliggende kilder fremstår også mer logisk for Transparency International da de som et av flere utvalgsriterier spesifiserer hvordan spørsmål eller beskrivelse av kilden adresserer korrupsjon i offentlig sektor. Med det menes at spørsmålene eller analysene kan relateres til nivået av korrupsjon eksplisitt for offentlig sektor. Spørsmålene bør for eksempel

kunne relateres til en definert type korrupsjon, spesielt byråkratisk korrupsjon. Skillet mellom politisk og byråkratisk korrupsjon kommer imidlertid ikke tydelig frem i utvalget av kilder for CPI.

Verdensbanken på sin side inkluderer ikke definisjonen som en del av utvalgskriteriene, men virker i stedet å inkludere et større antall kilder for så å la UCM metoden avgjøre hvorvidt de ulike kildene tillegges mye eller lite vekt inn i den endelige indeksen avhengig av om signalet for korrupsjon ansees som sterkt eller svakt definert av kildens varians. Definisjonen for korrupsjon står dermed ikke like sentralt i utvelgelsen av kilder for Verdensbanken som den gjør for Transparency International og med et større antall kilder fordelt på flere kategorier kan en anta at Verdensbanken inkluderer flere dimensjoner av korrupsjon for CCI enn hva som er tilfellet for CPI.

Denne praksisen med manglende inkludering av operasjonaliseringen eller begrensningen av korrupsjon inn i utvalgskriterier for kilder står i sterk kontrast til det forventede solide rammeverket beskrevet av Nardo et al. (2005) ved konstruksjon av sammensatte indekser. De hevder at ved utarbeiding av et solid rammeverk rundt sammensetningen av en indeks har definisjonen en sentral rolle. Definisjonen i en slik sammenheng bør være klar og tydelig i forhold til fenomenet som skal måles, og underkomponentene og valget av individuelle indikatorer og vekt bør reflektere deres relative viktighet og dimensjonen av den overordnede sammensetningen med utgangspunkt i definisjonen. Definisjonen bør altså være retningsgivende for videre utvalg av kilder. Dette virker ikke å være tilfellet for noen av indeksene om enn i noen større grad for Transparency International sammenlignet med Verdensbanken. Dette svekker antakelsen om at en sammenheng mellom definisjoner og bakenforliggende kilder hos de to kildene kan forklare forskjellene i målingene mellom indeksene i 2013 da definisjonene ikke inkluderes eksplisitt som utvalgskriterier i den videre prosessen. Dette belyser imidlertid hvordan praksiser hos de to produsentene for produksjon av sammensatte indekser ikke samsvarer med det som forventes av rammeverk rundt en slik konstruksjon slik det er beskrevet av Nardo et al. (2005). Ifølge Thomas (2010) kan sammenhengen mellom indeksene og deres bakenforliggende kilder også skyldes at definisjonene som anvendes er en oppsummert beskrivelse av de bakenforliggende kildene heller enn at definisjonene har vært styrende for utvalget slik det hevdes å være praksis hos Verdensbanken i samme studiet. Dersom det skulle være tilfellet har ikke produsentene bak

CCI ansvar for den bakenforliggende strukturen i det hele tatt, noe som er problematisk med tanke på validiteten i målingene (ibid).

På grunn av den manglende konkretiseringen av hvordan definisjonene anvendes ved utvalg av bakenforliggende kilder virker det dermed heller ikke sannsynlig at det først og fremst er ulik anvendelse av korrupsjonsbegrepet som forklarer forskjellene som utspiller seg mellom de to indeksene i sammenligningen for 2013. Dette understrekes ytterligere ved at det ikke fremkommer noe mønster i sammenligningen av de ulike gruppene av land med tanke på hvilke kilder som er valgt og sammensetningen av disse med tanke på hvilke dimensjoner av korrupsjon som er representert i de ulike kildene. For eksempel anvender samtlige land i utvalget Economist Intelligence Unit som er en kilde som inkluderer mange dimensjoner av korrupsjon med spørsmål om alt fra prosedyrer og ansvarliggjøring knyttet til styringen av allokeringen og bruk av offentlige midler, til hvorvidt det eksisterer uavhengig organ for revisjon av forvaltning av offentlige finanser og om det tradisjon for å betale bestikkelser for å sikre kontrakter og tjenester. Bare ved å inkludere denne ene kilden har samtlige land i analysen allerede inkludert flere dimensjoner av korrupsjon og fordi det i Tabell 1 heller ikke fremkommer noe tydelig mønster for sammensetningen av kilder for de ulike landene er det heller ikke naturlig å anta at de ulike dimensjonene av korrupsjon anvendt av de bakenforliggende kildene hos de to indeksene har vært styrende med tanke på hvilke dimensjoner av korrupsjon som inkluderes for de ulike landene i utvalget.

Anvendelsen av korrupsjonsbegrepet hos de to indeksene fremstår dermed mer som en teoretisk formalitet som ikke inkluderes i den praktiske utformingen av indeksene og som dermed ikke kan forklare forskjellene mellom indeksene til tross for et noenlunde samsvar mellom definisjonene og de bakenforliggende kildene hos de to indeksene. Fordi det ikke er inkludert konkrete retningslinjer for vurdering av denne sammenhengen må det tas høyde for at både diskusjonen og konklusjonen i dette tilfellet bærer preg av subjektive vurderinger.

4.2 Utvalgskriterier for kilder som årsak til forskjeller mellom indeksene

For å kunne anse ulike utvalgskriterier for inkludering av kilder i betydningen antall og sammensetning som mulig årsaksforklaring i analysen forventes det systematiske forskjeller i antall og sammensetning av kilder for de to indeksene i de ulike gruppene av land. Først

kommenteres innholdet i Tabell 1 for de ulike gruppene av land før funnene oppsummeres og diskuteres med utgangspunkt i antakelsen om at ulike utvalgs-kriterier hos de to indeksene i form av systematiske forskjeller i antall og sammensetning av kilder kan forklare forskjellene som utspiller seg mellom de to indeksene i målingene for 2013. En nøyere beskrivelse av innholdet i Tabell 1 med utgangspunkt i de ulike kategorien er lagt ved oppgaven som vedlegg (se vedlegg C).

4.2.1 Observasjoner for grupper av land

I gruppen for avvikende land over normalen – Nord-Korea, Eritrea og Malta – fremkommer det ikke noe tydelige mønstre selv om en ser hele gruppen under ett. Begge indekser anvender Economist Intelligence Unit for alle land i gruppen. Global Insight Business Conditions and Risk Indicators er felles kilde i alle land, men kun anvendt av Verdensbanken. Ingen av kildene benyttes av Transparency International for samtlige land i denne gruppen. Alle kategoriene av kilder er representert i gruppen som helhet, men ikke alle land representeres av alle kategorier. Begge indeksene har i denne gruppen av land hovedtyngden av kilder hentet fra kategorien for ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører, men ikke alle landene har en overvekt av denne kategorien i sin sammensetning av kilder. Det er tilfellet for begge indekser i både Nord-Korea og Malta, mens for Eritrea består sammensetningen for CPI en overvekt av vurderinger gjort av eksperter fra MDBs, mens det for CCI er en overvekt av vurderinger gjort av eksperter ved ikke-statlige organisasjoner. I samtlige land er det anvendt et større antall kilder for CCI sammenlignet med CPI. Tendensen er dermed entydig i form av et flertall av kilder anvendt av CCI sammenlignet med CPI, men forskjellene i antall varierer mellom landene. Det er ingen systematiske forskjeller i sammensetningen av kilder for de to indeksene i denne gruppen av land.

I gruppen av avvikende land under normalen – Benin, Puerto Rico og Liberia – fremkommer det heller ingen entydige mønstre hele gruppen sett under ett. I likhet med gruppen av avvikende land over normalen enes også denne gruppen av land om bruken av Economist Intelligence Unit for alle land i begge indekser og er dermed felles for alle land som avviker fra normalen uavhengig om de plasseres over eller under normalen. Også i likhet med gruppen av avvikende land over normalen anvender CCI Global Insight Business Conditions and Risk Indicators for alle land i denne gruppen og den blir dermed også felles for hele gruppen av avvikende land sett under ett. I denne gruppen av land er imidlertid også World

Economic Forum Global Competitiveness Report og Gallup World Poll anvendt av CCI i samtlige land. De to sistnevnte kildene er kun representert hos Malta i gruppen for avvikende land over normalen. Gruppen for avvikende land under normalen har også det til felles at World Economic Forum Executive Opinion Survey anvendes for CPI for alle land i gruppen. Denne kilden er kun representert hos Malta i gruppen for avvikende land. Malta virker dermed å ha mer til felles med gruppen for avvikende land under normalen enn den gruppen den i utgangspunktet kunne forventes å ha mest til felles med dersom en antar at det er en grunn til at noen land plasseres seg over normalen, mens andre land plasserer seg under normalen. Begge indeksene anvender også i denne gruppen flest kilder fra kategorien for ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører dersom en teller opp hvor mange ganger hver enkelt kilde er representert innenfor den samlede gruppen av land.

Det er imidlertid ingen tydelige mønster hva kommer til størst representasjon innenfor hvert land i denne gruppen. For Benin viser sammensetningen for CPI en overvekt av kilder fra kategoriene ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører og ekspertvurderinger gjort av MDBs, mens sammensetningen av kilder hos CCI viser et lite snev av overvekt av ekspertvurderinger gjort av MDBs, men det skiller kun en kilde mellom vurderinger gjort av MDBs og ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører, ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner og offentlige spørreundersøkelser. Puerto Rico sin sammensetning av kilder for CPI og CCI har begge en overvekt av kilder fra kategorien av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører og har dermed det til felles med Nord-Korea og Malta i gruppen for avvikende land over normalen. Sammensetningen av kilder for CPI for Liberia står likt mellom ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører, ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner og ekspertvurderinger gjort av MDBs. Disse kategoriene er representert med to kilder hver. CCI sin sammensetning av kilder for Liberia har overvekt av kilder fra kategoriene ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner og offentlige spørreundersøkelser med henholdsvis fire kilder hver. En optelling av antall kilder anvendt av de ulike indeksene viser at Verdensbanken anvender et større antall kilder for CCI for samtlige land i gruppen for avvikende land både over og under normalen sammenlignet med hva Transparency International gjør for CPI. Det er også en tendens i gruppen at sammensetningen av kilder for CCI er representert i flere kategorier av kilder enn hva som er tilfellet for CPI. Sammensetningen av kilder fremstår dermed som mer balansert med tanke på kategorier representert for CCI sammenlignet med CPI, men dette er ikke tilfellet for alle land i gruppen. I likhet med gruppen av land over normalen er det tydelig tendens til at det

anvendes flere kilder for CCI enn for CPI, men at det ikke er mulig å identifisere de samme tendensene når det kommer til sammensetning av kilder hos de to indeksene verken for hele utvalget av land og heller ikke innad i de to gruppene av land.

I gruppen for samsvarende land – Honduras, El Salvador, Trinidad og Tobago og Frankrike – er det også enighet om bruken av Economist Intelligence Unit for samtlige land for begge indekser. Denne kilden er med andre ord felles for begge indekser i samtlige land i analysen og ikke lenger et fellestrekk kun for landene som avviker i størst grad mellom indeksene i målingene for 2013. I tillegg enes også indeksene om bruken av Political Risk Services International Country Risk Guide for samtlige land i gruppen for samsvarende land, men denne kilden anvendes også av to av landene i gruppen med avvikende land. Begge kildene hører til kategorien for ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører. For CCI anvendes Global Insight Business Conditions and Risk Indicators og Gallup Poll fra henholdsvis kategoriene ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører og offentlige undersøkelser. CPI anvender Global Insight Country Risk Ratings og World Economic Forum Executive Opinion Survey for samtlige land i gruppen og tilhører henholdsvis kategoriene ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører og spørreundersøkelse blant næringslivsledere. Gruppen for samsvarende land er dermed alle representert i flere kategorier enn hva som er tilfellet for gruppen av avvikende land. Spesifikt er sammensetningen av kilder for CPI for Honduras en overvekt av kategorien for ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører, mens den for CCI er delt likt mellom henholdsvis ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører og offentlig spørreundersøkelser. For El Salvador viser sammensetningen av indikatorer for CPI en overvekt av kilder fra ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører, mens sammensetningen for CCI har en overvekt fra kategorien av offentlige spørreundersøkelser. Også i denne gruppen av land viser en opptelling av antall kilder anvendt for de ulike landene et flertall for CCI sammenlignet med CPI og også i denne gruppen inkluderer sammensetningen av kilder et større utvalg av kategorier for CCI sammenlignet med CPI.

De systematiske forskjellene identifisert med tanke på forskjeller i antall anvendte kilder i gruppen for avvikende land er dermed også tilfellet i gruppen for samsvarende land og dermed for alle landene inkludert i analysen i denne oppgaven. Spørsmålet er da om disse observasjonene i utvalget av land kan forklare de forskjellene som utspiller seg mellom de to indeksene i målingene for 2013.

4.2.2 Utvalgskriterier skaper forskjeller i antall og sammensetning av kilder

Den generelle tendensen når det kommer til antall og sammensetning av kilder hos de to indeksene viser tilnærmet systematiske forskjeller i antall kilder som anvendes av de to indeksene der CCI i samtlige land i utvalget anvender flere kilder enn CPI selv om forholdstallet i antall mellom indeksene varierer noe. For eksempel anvender CCI dobbelt så mange eller mer enn dobbelt så mange kilder for Liberia, Honduras, El Salvador og Trinidad og Tobago, mens det for Nord-Korea, Malta, Puerto Rico og Frankrike kun skiller en kilde mellom de to indeksene. Det er dermed ikke mulig å identifisere systematiske forskjeller mellom de to gruppene av land med tanke på hvor mange kilder som er inkludert for de to gruppene. Når det gjelder sammensetningen av kilder med tanke på hvilke kategorier av kilder som er representert for hvert land er den generelle tendensen også her at CCI inkluderer flere kategorier av kilder for et større antall av land. Det virker dermed å være en sammenheng mellom flest kilder og større representasjon av kategorier for de ulike landene, men sammensetningen av kategorier for de ulike indeksene i de ulike landene fremstår imidlertid ikke som systematiske. Det er imidlertid ikke mulig å spore denne sammenhengen direkte tilbake til utvalgskriterier for CCI på samme måte som det heller ikke var mulig å identifisere definisjonen av korrupsjon anvendt av Verdensbanken som direkte utvalgskriteriet for valg av kilder. Det er likevel en tydelig tendens i målingene og da det er utvalgskriteriene som avgjør hvilke kilder som inkluderes inn i de endelige indeksen og ikke antas det å være en sammenheng. Likevel kan det ikke utelukkes at det på samme måte som at de ulike definisjonene hos de to indeksene ikke inkluderes som eksplisitte utvalgskriterier for de to indeksene og at dimensjonene av korrupsjon som inkluderes dermed skyldes en tilfeldig også kan være tilfellet for antall og sammensetning av kilder for de to indeksene. Samtidig kan noe av tendensen spores tilbake til ulike utvalgskriterier, i alle fall hva gjelder utvelgelse av kilder for CPI.

Det at færre kilder inkluderes for CPI sammenlignet med CCI kan ha sammenheng med at Transparency International har tydeligere utvalgskriterier for sin indeks sammenlignet med Verdensbanken som inkluderer et større antall kilder, men som imidlertid vekter de kildene som inkluderes ulikt. Dette står i kontrast til de kildene som inkluderes i CPI som etter utvelgelse vektet likt inn i den endelige indeksen. CPI har en overvekt av kilder fra kategorien av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører, som kan tyde på at kilder fra denne kategorien i større grad enn kilder fra andre kategorier tilfredsstillte utvalgskriteriene satt for kilder inkludert i CPI. Dette vil være opp til senere studier og undersøke næyere. Til

tross for at Verdensbanken sin sammensetning av kilder for CCI fremstår som mer balansert etter første utvalg vil det i forbindelse med analysen av ulike vekteprosedyrer komme frem at det er samme kategori av kilder som står sentralt for begge indeksene. Det kan dermed tyde på at indeksene kommer frem til det samme ved ulike fremgangsmåter i metoden, men at Transparency International i større grad er bevisst sitt utvalg av kilder for CPI enn det som er tilfellet for Verdensbanken sitt utvalg for CCI der det inkluderes et større antall av kilder og utvelgelsen skjer på annet grunnlag senere i prosessen.

De generelle tendensene er imidlertid identifisert for hele utvalget av land i oppgaven og det er ikke vært mulig å identifisere systematiske forskjeller hva gjelder antall og sammensetning i de to gruppene av land. Med utgangspunkt i rammeverket for analysen og de antakelsene som ble gjort med forventning om ulikt mønster i antall og sammensetning av kilder også i de to gruppene av land kan ikke ulike utvalgs-kriterier benyttes som årsaksforklaring for de forskjellene som utspiller seg mellom de to indeksene i målingene for 2013.

4.3 Betydning av ulike vekteprosedyrer for forskjeller mellom indeksene

En overvekt av forskjellige kategorier av kilder for de ulike indeksene for de ulike landene antas å generere forskjeller i målingene mellom de to indeksene og ulike vekterprosedyrer ville dermed kunne antas å forklare noe av forskjellene som utspiller seg mellom indeksene i målingene for 2013.

Sektordiagrammene i figur 3 viser hvordan sammensetningen av kilder endres når det tas hensyn til ulike vekterpraksiser hos de to indeksene. Dette gir et mer korrekt bilde av sammensetningen av kilder med tanke på hvem sine vurderinger som faktisk får mest betydning inn i den endelige indeksen. Ulik vektning av kildene forventes å skape forskjeller mellom indeksene da konstruksjonen av CPI er teoredrevet og bruker gjennomsnitt i vektning av sine kilder inn i den endelige indeksen, mens Verdensbanken på sin side anvender en datadrevet prosedyre av vektning, en metode som gir noen kilder mer vekt enn andre inn i den endelige indeksen avhengig av hvilke indikatorer som avgir det sterkeste ”signalet” i sine målinger av korrupsjon. Dette avhenger av variansen eller standardavviket hos de ulike kildene da mindre variansen eller standardavvik gir mer vekt inn i den endelige indeksen da det representerer et sterkere ”signal” enn kilder med høy varians eller høyt standardavvik.

Forholdet mellom indeksene med tanke på sammensetningen av kilder endrer seg som nevnt idet det tas hensyn til ulike vektning av kilder hos de to indeksene. Resultatet vises i de ulike sektordiagrammene for hver av indeksene i Figur 3 over. Den videre presentasjonen av sammensetning av kilder med hensyn på ulik vekteprosedyre er også utgangspunkt for analysen av de to siste årsaksforklaringene der sammensetningen av kilder antas å være av betydning for om landet gis høye eller lave estimater av nivået for korrupsjon og om landet favoriseres eller vurderes ufordelaktig avhengig av hvilken del av verden det er en del av.

Mønsteret i sammensetningen av kategorier for de to indeksene ble imidlertid mer like med tanke på hvilken kategori som tillegges mest vekt inn i den endelige indeksen. Forholdet mellom de to indeksene slik de er presentert i sektordiagrammene over gir heller et inntrykk av at de to indeksene har en del fellestrekk også med tanke på hvilke kategorier av kilder som er inkludert for de ulike landene. Det kan imidlertid stilles spørsmålsteget ved hvorfor indeksene i stor grad velger å inkludere ulike kilder fra de ulike kategoriene da det som vist i Tabell 1 er få kilder som overlapper mellom de to indeksene. For senere studier ville det være interessant å se hvorfor akkurat denne kategorien er så vel anvendt av begge indeksene, men også hva som gjør at de velger ulike kilder innenfor hver av kategoriene da det som tidligere nevnt er naturlig å anta at de i stor grad har tilgang til det samme utvalget av kilder. Siden det kun er overlappende land som er inkludert i den grafiske sammenligningen av CPI og CCI og flere av kildene er anvendt for det samme landet, men av enten CPI eller CCI, vil det si at begge indeksene med stor sannsynlighet kunne inkludert begge kildene for det aktuelle landet. Spørsmålet av interesse er dermed hvorfor dette ikke er tilfellet.

Uten å gå gjennom hvert enkelt land kan det ved å se på oversikten presentert i figur 3 se ut til at den ulike vektepraksisen hos de to indeksene gir større likhet med hensyn på hvilke kilder som tillegges mest vekt og dermed sammensetningen av kilder for de to indeksene. Nok en gang fremkommer det ingen systematiske forskjeller mellom de to gruppene av land og det er dermed ikke mulig å si at ulik vektepraksis hos de to indeksene skaper forskjeller i sammenligningen presentert i den grafiske fremstillingen av indeksene for 2013. Den generelle tendensen for sammensetningen av kilder med hensyn til ulik vekteprosedyre er i likhet med antall og sammensetning gjeldene for store deler av utvalget. Forventningen om en ulik overvekt av forskjellige kategorier av kilder som utgangspunkt for å kunne forklare forskjellene mellom de to indeksene med ulik vekteprosedyre innfris dermed ikke.

Sammensetningen av kilder for de to indeksene slik de er presentert i Figur 3 er videre utgangspunkt for vurderingen av hvorvidt det kan antas at de ulike landene er gitt høyere eller lavere estimater for nivået av korrupsjon og om de ulike landene favoriseres eller vurderes ufordelaktig avhengig av hvilken del av verden de er en del av.

4.4 Betydningen av sammensetning av kilder for høyere og lavere estimater av nivået for korrupsjon

Hvem som gjør vurderingene i de ulike kategorien indikerer høyere eller lavere estimater i vurderingen av korrupsjonsnivået. Det forventes i større grad en balanse i kilder inkludert i indeksene for samsvarende land sammenlignet med avvikende land, enten ved at begge indeksene er balansert innenfor egen sammensetning, men det kan også skyldes at indeksene balanserer hverandre med hver sin overvekt av kategori av kilde.

Sektordiagrammene for de ulike landene viser hvordan flere av landene i begge grupper har en hovedvekt av kilder fra ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører.

Ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører antas å gi systematisk høyere estimater av korrupsjon sammenlignet med andre kategorier av kilder. I denne sammenheng antas derfor en overvekt av en kategori fremfor de andre for å kunne si noe om landet er gitt høyere eller lavere estimater for nivået av korrupsjon sammenlignet med om de hadde hatt en overvekt fra en annen kategori av kilder. Ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner gir lavere estimater av korrupsjon enn ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører, men høyere enn spørreundersøkelser blant næringslivsledere, mens for ekspertvurderinger gjort av MDBs og offentlige spørreundersøkelser er det ikke er noen forskjell i vurderingene som blir gjort. En overvekt av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører er dominerende kategori hos nesten samtlige land i utvalget og det vil videre diskuteres hvorvidt de kan være av betydning for de ulike landenes plassering i den grafiske fremstillingen av indeksene i 2013 i Figur 2.

Nord-Korea har flest kilder hentet fra kategorien av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører for begge indekser. Det er dermed ikke sannsynlig at landets plassering over normalen i den grafiske fremstillingen skyldes at både CPI og CCI med overvekt av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører har vurdert korrupsjonsnivået i landet høyere da det med større

sannsynlighet ville plassere landet nærmere normalen bare høyere eller lavere på normalen avhengig av hvilken indeks som gir det høyeste estimatet av korrupsjon. Nord-Korea har imidlertid svært få kilder sammenlignet med alle de andre landene inkludert i denne oppgaven og det kan tenkes at det at Verdensbanken har en kilde mer enn Transparency International fra kategorien for ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører kan være av betydning for det avvikende forholdet. Begge indeksene har også en kilde fra kategorien ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner som er den kategorien som antas å gi de høyeste estimatene for nivået av korrupsjon med unntak av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører. Det er imidlertid ingen tydelig sammenheng mellom høyere estimater av korrupsjonsnivå for Nord-Korea og landets plassering i den grafiske fremstillingen og antatt høyere estimater for korrupsjonsnivået gitt av den dominerende kategorien antas dermed ikke å kunne forklare forskjellene mellom indeksene for Nord-Korea i målingene for 2013.

Eritrea har en flest kilder hentet fra kategorien av ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner for CCI og flest fra kategorien ekspertvurderinger gjort av MDBs for CPI i Tabell 1. Dette forholdet endrer seg imidlertid når det tas hensyn til den ulike vektpraksisen hos de to indeksene og det er ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører som dominerer for CCI i Eritrea. De to kategoriene av vurderinger antas å gi de høyeste og laveste estimatene for korrupsjon, noe som i utgangspunktet vil kunne forklare forskjeller mellom de to indeksene for Eritrea. Det kan imidlertid ikke forklare hvorfor Eritrea plasseres over normalen i den grafiske fremstillingen, da et høyere estimat av korrupsjon vurdert for CCI og lavere estimat for CPI med større sannsynlighet hadde plassert landet under normalen da det ville flytte seg nedover på y-aksen og mot høyre på x-aksen. Ulike estimater basert på dominerende kategorier ser dermed ikke ut til å kunne forklare hvorfor Eritrea avviker mellom de to indeksene i målingene for 2013.

Malta har en tilnærmet lik overvekt av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører for begge indekser. I likhet med Nord-Korea er det dermed ikke sannsynlig at høyere estimater for nivået av korrupsjon kan forklare landets plassering over normalen i målingene for 2013 og dermed heller ikke forskjellene som utspiller seg mellom de to indeksene.

Benin plasserer seg under normalen i sammenligningen av indeksene for 2013 og baserer hovedvekten av kilder på ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører sammen med ekspertvurderinger gjort av MDBs for CPI og ekspertvurderinger gjort av kommersielle

aktører for CCI, men fremstår samtidig som relativt balansert av de andre kategoriene. Det vil imidlertid kunne generere forskjeller mellom de to indeksene da ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører antas å gi systematisk høyere estimater av nivået for korrupsjon enn samtlige av de andre kategoriene, men ekspertvurderinger gjort av MDBs antas å gi de laveste estimatene av nivåene for korrupsjon på linje med offentlige spørreundersøkelser. De høye estimatene mot de lave estimatene i kombinasjonen av de to kategoriens dominans hos CPI kan antas å oppheve hverandre i noen grad, og at de den dominerende kategorien hos CCI vil være av større betydning. Med utgangspunkt i at de to kategoriene i CPI i noen grad opphever hverandre da de befinner seg i hver sin ende av antatt høyere og lavere estimater for nivået av korrupsjon vil et høyere estimat av korrupsjonsnivået gitt av eksperter fra kommersielle aktører for CCI kunne forklare hvorfor Benin plasseres under normalen i den grafiske fremstillingen. Med noe forbehold kan det dermed antas at noe av forskjellene mellom CPI og CCI for Benin kan ha sammenheng med høyere og lavere estimater av nivået for korrupsjon gitt av dominerende kategorier.

Puerto Rico har en overvekt av kilder fra kategorien ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører for både CPI og CCI og antas dermed å være gitt høye estimater for nivået av korrupsjon hos begge indekser. I likhet med Nord-Korea har Puerto Rico en tilnærmet lik overvekt av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører for begge indekser, men i motsetning til både Nord-Korea og Malta som også har en overvekt av denne kategorien for begge indekser plasseres Puerto Rico seg under normalen i den grafiske sammenligningen av indeksene for målingene i 2013. Sammen med Nord-Korea er landet også det med minst kilder i begge indeksene. Et samsvar i dominerende kategorier antas ikke å være kilde til forskjellene mellom indeksene ta det ville kreve kjennskap til hva et lavere estimat ville tilsi for hver av indeksene og er dermed ikke mulig å vurdere med de tilgjengelige dataene i denne oppgaven. I likhet med Nord-Korea og Eritrea antas dermed høyere og lavere estimater av nivået for korrupsjon ikke å kunne forklare forskjellene mellom indeksene i målingene for 2013.

Liberia er siste landet som plasseres seg under normalen i den grafiske sammenligningen av indeksen for 2013 sammen med Benin og Puerto Rico. Landet har imidlertid ingen dominerende kategori av kilder for CPI, men derimot en balansert sammensetning av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører, ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner og ekspertvurderinger gjort av MDBs. Førstnevnte antas å gi systematisk

høyere estimater av nivået for korrupsjon enn samtlige av de andre kategoriene, mens ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner følger rett etter. Ekspertvurderinger gjort av MDBs gir de laveste estimatene for korrupsjon sammen med offentlige spørreundersøkelser og sammensetningen kan i noen grad vurderes som balansert med en liten overvekt av kategorier som antas å gi noe høyere estimater av nivået for korrupsjon. CCI har en overvekt av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører som gir de høyeste estimatene av nivået for korrupsjon. Den noe skjeve fordelingen av dominerende kilder gir i likhet med tilfellet for Benin muligheten til å anta at den dominerende kategorien i den ene indeksen er av større betydning enn det som fremstår som en mer balansert sammensetning av kilder. Landets plassering under normalen i den grafiske fremstillingen vil med forbehold delvis kunne antas å forklares ved høyere estimater av nivået for korrupsjon gitt for CCI sammenlignet med CPI.

Honduras plasserer seg rett på normalen i den grafiske fremstillingen av indeksene for 2013 sammen med El Salvador, Trinidad og Tobago og Frankrike. Landet har en overvekt av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører både for CPI og CCI. Det samme er tilfellet for resten av landene i gruppen og fordi det også er tilfellet for flere av landene i gruppen for avvikende land er det ikke et fellestrekk kun for de landene som samsvarer fullstendig mellom indeksene. Det ville som nevnt kreve en oversikt over forholdet mellom kildene i samme kategori og om det ville være noe ved de ulike kildenes vurderinger som kunne forklare hvorfor akkurat disse fire landene samsvarer i målingene for 2013, mens flere land i de andre gruppene av land med tilsvarende sammensetning og dominerende kategorier avviker fra hverandre i målingene for samme år. Noen av plasseringene av de ulike landene vil med forbehold kunne forklare noen av forskjellene som utspiller seg mellom indeksene i målingene for 2013, men fordi det ikke er tilfellet for flere av landene i gruppen eller på tvers av gruppene svekkes sannsynligheten for at det er tilfellet. Der det ikke tyder på at høyere og lavere estimater av korrupsjon kan forklare plasseringene til de ulike landene kan det åpenbart være at det er nettopp det som er tilfellet, men det kan også være at å forholde seg til den dominerende kategorien av kilde alene gir et forenklet bildet av sammenhengene eller at det vil være individuelle forskjeller i de ulike kildene innenfor hver kategori da de to indeksene som tidligere nevnt har et ulikt utvalg av kilder innenfor samme kategori.

Med rammene for denne analysen antas dermed høyere og lavere estimater av nivået for korrupsjon dermed ikke å kunne forklare forskjellene som utspiller seg mellom indeksene i målingene for 2013.

4.5 Favorisering og ufordelaktig vurdering av ulike land og regioner avhengig av kategori av kilder

Hvem som gjør vurderingene er også av betydning for om ulike land og regioner favoriseres eller vurderes ufordelaktig. Sammensetningen av kilder og eventuelle overvekt eller balanse indeksene imellom skaper dermed en forventning om hvordan ulike land og regioner i verden kommer positivt eller negativt ut av vurderingene. Dette gir forventninger om at avvikende land har en overvekt av vurderinger som gjør at akkurat deres region av verden kommer bedre eller dårligere ut av vurderingene og dermed kan forklare avviket i målingene mellom indeksene for 2013. I gruppen av samsvarende land forventes en mer balansert sammensetning av indikatorer å jevne ut eller balansere eventuelle positive eller negative holdninger til landene i denne gruppen og dermed delvis kunne forklare hvorfor akkurat disse landene er samsvarende i målingene for 2013.

Nord-Korea har en hovedvekt av ekspertvurderinger av kommersielle aktører i sin sammensetning av kilder for både CPI og CCI. Denne kategorien av kilder antas å ha en viss favorisering i sine vurderinger av Australia og New Zealand, Nord-Amerika spesifisert med USA og Canada og Vest-Europa og mer ufordelaktig i sine vurderinger av postsovjetiske land i betydningen Russland og tidligere USSR land, Latin-Amerika og Sørøst Asia. Nord-Korea som del av Sørøst Asia kan dermed antas å være vurdert ufordelaktig da hovedvekten av kildene er hentet fra ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører for begge indeksene. Det betyr at den dominerende kategorien av kilder for de to indeksene i Nord-Korea både antas å gi landet høyere estimater av nivået av korrupsjon sammenlignet med andre kategorier samtidig som kategorien av kilder også antas å vurdere landet ufordelaktig. Fordi det gjelder for begge indeksene i denne sammenligningen kan det imidlertid ikke forklare avviket mellom indeksene i målingene for 2013 og heller ikke landets plassering over normalen i den grafiske fremstillingen.

Eritrea har en hovedvekt av ekspertvurderinger fra MDBs for CPI og ekspertvurderinger fra kommersielle aktører for CCI. Ekspertvurderinger fra MDBs antas å favorisere Øst-Asia og

Latin-Amerika, men vurderer ingen regioner ufordelaktig. Eritrea er en stat på Afrikas horn nordøst i Afrika og verken favorisering eller ufordelaktig vurdering fra denne kategorien av kilder ser dermed ut til å være av betydning for målingene. Heller ikke ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører antas å verken å favorisere eller vurdere denne delen av verden ufordelaktig og hvem som vurderer Eritrea med tanke på favorisering eller ufordelaktig vurdering ser dermed ikke ut til å være av betydning for forskjellene som utspiller seg mellom de to indeksene i målingene for 2013.

Malta har en hovedvekt av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører i sammensetningen av kilder hos begge indekser. Malta er en øy sør i Europa og kan regnes med som del av Vest-Europa. Ekspertvurderinger fra kommersielle aktører sin favorisering av denne regionen kan dermed antas å være med å forklare noe av forskjellene i målingene, men fordi det gjelder begge indeksene antas det ikke å kunne forklare de forskjellene som utspiller seg mellom indeksene i målingene for 2013.

Benin har en hovedvekt av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører og MDBs i sin sammensetning av kilder for CPI, men det for CCI kun er ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører dominerer. Benin er en stat i Vest-Afrika og er ikke blant de regionene som favoriseres eller vurderes ufordelaktig av verken ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører eller ekspertvurderinger gjort av MDBs og antas dermed ikke å være en del av forklaringen av forskjellene mellom CPI og CCI i målingen for 2013.

Puerto Rico har en hovedvekt av kilder fra ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører hos både CPI og CCI. Puerto Rico er en øygruppe i Karibien og er dermed en del av Latin-Amerika og antas å vurderes ufordelaktig av eksperter fra kommersielle aktører. Siden dette igjen er tilfellet for begge indeksene er det ikke sannsynlig å anta at det kan forklare forskjellene som utspiller seg mellom de to indeksene i målingene for 2013.

Liberia er lite entydig i sin hovedvekt av kilder og har likt antall kilder fra ekspertvurderinger gjort av MDBs, ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner og ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører for CPI, mens kildene i sammensetningen for CCI har en overvekt av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører. Liberia er i likhet med Benin et land i Vest-Afrika og ingen av kategoriene av kilder antas å favorisere eller vurdere land i

denne delen av verden ufordelaktig. Det kan dermed heller ikke forklare forskjellene mellom indeksene i målingen for 2013.

Honduras har en hovedvekt av kilder fra ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører for begge indekser. Honduras ligger i Mellom-Amerika og kan dermed karakteriseres som del av Latin-Amerika. Ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører vurderer blant annet Latin-Amerika ufordelaktig og det kan antas å påvirke vurderingene av Honduras for begge indekser. Nok en gang er det ikke noe som skiller de to indeksene og antas dermed heller ikke å kunne forklare forskjellene som utspiller seg mellom dem i målingene for 2013.

El Salvador har en overvekt av kilder fra ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører for begge indeksene. El Salvador ligger også i Mellom-Amerika og kan karakteriseres som en del av Latin-Amerika. Ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører vurderer blant annet Latin-Amerika ufordelaktig og kan være av betydning for hvordan landet vurderes av de to indeksene på målingene i 2013. Enda en gang er det ikke noe som skiller de to indeksene og antas dermed heller ikke å kunne forklare forskjellene som utspiller seg mellom dem i målingene for 2013.

Trinidad og Tobago har i likhet med de andre landene i denne gruppen en overvekt av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører for både begge indeksene. Landet er en øystat nord for Sør-Amerika og kan karakteriseres som en del av Karibien og Latin-Amerika. Ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører vurderer Latin Amerika ufordelaktig og kan antas å ha påvirket målingene for begge indekser i 2013. At dette nok en gang er et fellestrekk mellom de to indeksene gjør at det ikke kan forklare forskjellene mellom indeksene i målingene for 2013.

Frankrike har i likhet med flere andre land en overvekt av kilder fra ekspertvurdringer gjort av kommersielle aktører både for begge indeksene. Frankrike er en del av Vest-Europa og antas å favoriseres av ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører. Dette kan være av betydning for vurderingene av landet for begge indekser i 2013 og kan dermed ikke forklare forskjellene som utspiller seg mellom dem.

Oppsummert ser det dermed ikke ut til at favorisering eller ufordelaktig vurdering av ulike deler av verden avhengig av hvem som gjør vurderingene kan forklare forskjellene som utspiller seg mellom CPI og CCI i målingene for 2013.

5.0 Andre observasjoner

Av andre observasjoner kan det nevnes at tre av fire land i gruppen av land som samsvarer mest mellom indeksene ligger i området karakterisert som Latin-Amerika. Tre av landene i gruppen for avvikende land ligger i Afrika. Det kan være av interesse å undersøke disse tendensene videre også med tanke på andre fellestrekk innad i de ulike gruppene, for eksempel styresett, økonomi, levestandard også videre.

6.0 Konklusjon

Oppgaven har som mål å bidra til diskusjonen om bruk av sammensatte indekser for korrupsjon i kvantitativ forskning. Spesifikt har oppgaven forsøkt å belyse forskjellene som utspiller seg mellom CPI og CCI gjennom en grafisk sammenligning av indeksene for deres vurderinger gjort for overlappende land i 2013 for deretter å teste ulike årsaksforklaringer i utvalgte grupper av land. Det har blitt vist hvordan ulikt gjennomsnitt for de to indeksene kan forklare mye av forskjellen som utspiller seg i den grafiske fremstillingen av indeksene for 2013 i Figur 2. Det ble derfor kontrollert for dette før den endelige analysen som presentert i Figur 2 og ulikt gjennomsnitt ble ikke inkludert som årsaksvariabel i analysen.

Forskjellige definisjoner av korrupsjon har blitt analysert som mulig årsak til forskjeller mellom indeksene i den grafiske fremstillingen i Figur 2. Det ble ikke identifisert systematiske forskjeller i sammenhengen mellom de uttalte definisjonene og deres bakenforliggende kilder. Det eksisterer et noenlunde samsvar mellom de uttalte definisjonene hos de to indeksene og deres bakenforliggende kilder, men det er vanskelig å si noe sikkert også om dette forholdet da Verdensbanken gir svært lite informasjon om hvilke definisjoner og spørsmål som anvendes av de bakenforliggende kildene for CCI, mens Transparency International er noe tydeligere og det er mulig å gjenkjenne fokuset på offentlig sektor også i den bakenforliggende kildene for CPI. Det finnes imidlertid ingen tydelige tegn på at dette kan tilskrives forskjeller i definisjoner da ingen av definisjonene hos de to produsentene eksplisitt er inkludert i utvalgskriteriene for kilder som skal inkluderes i den endelige indeksen. Ulik anvendelse av definisjoner av korrupsjon antas dermed ikke å kunne forklare forskjellene som utspiller seg mellom de to indeksene i deres målinger for 2013.

Sammenligningen av de to indeksene viste imidlertid flere systematiske forskjeller ved blant annet antall kilder anvendt for de to indeksene. CCI anvender et større antall kilder enn CPI for samtlige land i analysen, men forholdstallet mellom indeksene varierer noe. Det samme er tilfellet for antallet kategorier representert i sammensetningen av de to indeksene der den generelle tendensen er at CCI anvender en større variasjon av kategorier for flere land enn hva som er tilfellet for CPI. Denne tendensen varierer i større grad og fremstår som mindre systematisk. Begge indeksene anvender også flest kilder fra kategorien for ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører og CPI i enda større grad enn CCI. Alle disse tendensene er imidlertid representert i begge grupper av land som i denne sammenheng fører til en antagelse

om at de ikke kan forklare forskjellene som utspiller seg mellom de to indeksene i vurderingene gjort i 2013.

Når det tas hensyn til den ulike vekteprosedyrene hos de to indeksene fremkommer imidlertid en nytt mønster i forholdet mellom de to indeksene der CCI nå har en klar overvekt av kategorien for ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører for samtlige land i utvalget. Indeksene har nå til felles å tillegge denne kategorien mer vekt enn andre kategorier, men nok en gang er dette et fellestrekk for begge gruppene av land og dermed ikke en faktor som kan forklare de forskjellene som utspiller seg i sammenligningen av indeksene og deres målinger gjort i 2013 slik rammene er satt for analysen i denne oppgaven. Det er like fullt tendenser det kan være av interesse å undersøke nærmere i senere studier.

Uten en tydelig forskjell mellom de to gruppene av land antas høyere og lavere estimater av nivået for korrupsjon basert på dominerende kategori ikke å kunne forklare forskjellene mellom de to indeksene i deres målinger for 2013. Heller ikke favorisering eller ufordelaktig vurdering av ulike regioner og land basert på dominerende kategori ser ut til å kunne forklare forskjellene mellom de to indeksene.

Svaret på problemstillingen om hva som kan forklare forskjellene mellom CPI og CCI i deres målinger for 2013 strekker seg dermed mest sannsynlig utover de årsaksforklaringene som er inkludert i denne oppgaven.

7.0 Videre studier

Opgaven understreker i likhet med tidligere studier (Blindheim 2011, Hawken and Munck, 2009 og 2011) hvordan det er viktig å være se bevisst de dataen en velger å anvende i forskningen av korrupsjon da det er store forskjeller mellom indeksene og lite kunnskap om hva disse forskjellene skyldes.

Begge indekser anvender flest eller tillegger mest vekt til ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører. Aktuelle spørsmål blir da om disse er flere i antall, lettere tilgjengelig eller ansett som bedre vurderinger enn andre vurderinger. En årsak kan også være at de gir vurderinger av et stort utvalg av land. Det er likevel problematisk dersom land der eksperter fra kommersielle aktører gjør vurderingene kan antas å komme systematisk dårligere eller bedre ut enn andre land i verden dersom det skulle være tilfellet at forskjeller i hvem som gjør vurderingene er avgjørende for om det gis høyere eller lavere estimater av nivået for korrupsjon eller om ulike deler av verden favoriseres eller vurderes ufordelaktig.

Med bakgrunn i funn gjort i denne oppgaven kan det argumenteres for at dersom funn i korrupsjonsforskningen basert på indeksene CPI og CCI skal anvendes til utforming av ny politikk og da spesielt med tanke på antikorrupsjonstiltak eller reformer kan det argumenteres for at definisjoner og operasjonaliseringer av korrupsjonsbegrepet bør spesifiseres for begge indekser. En spesifisering av definisjoner og utvalgsriterier ville mest sannsynlig også gjøre det enklere å sammenligne de ulike indeksene da prosessen med å skulle innhente informasjon, systematisere innhold og metode for å kunne være i stand til å gjøre en slik sammenligning som i denne oppgaven har opplevdes som svært krevende. Dette understrekes også av (Knack, 2006) som hevdet at til tross for at både Transparency International og Verdensbanken tilbyr grundige forklaringer av sine metoder for konstruksjon av indeksene CPI og CCI vil en gjenskapelse av indeksene være kostbart, særlig fordi en del av kildene som er brukt er utvidet gjennom årene, samt at noen av kildene kun er tilgjengelig for betalende kunder eller medlemmer, mens noen ikke er offentlig tilgjengelig i det hele tatt.

Litteratur

- Abed, George T, & Gupta, Sanjeev. (2002). The Economics of Corruption: An Overview. In G. T. Abed & S. Gupta (Eds.), *Governance, Corruption & Economic Performance* (s. 1-15). Washington D.C: International Monetary Fund.
- Andvig, Jens Chr., Fjeldstad, Odd-Helge, Amundsen, Inge, Sissener, Tone, & Søreide, Tina. (2000). Research on Corruption. A policy oriented survey.
http://www.icgg.org/downloads/contribution07_andvig.pdf
- Arndt, Christiane, & Oman, Charles. (2006). Uses and Abuses of Governance Indicators. *Development Centre of the Organization for Economic Co-Operation and Development*.
<http://www.la.utexas.edu/users/chenry/polec/2006/oecd/AE795835C8392A8111572211048C64BBAF3DA2573E.pdf>
- Blindheim, Kristian. (2011). *On studying the unstudyable. A quantitative review of proposed causes of corruption and how these have been studied*. (Master), University of Bergen.
<https://bora.uib.no/bitstream/handle/1956/4934/84874539.pdf?sequence=1>
- Hawken, Angela, & Munck, Gerardo L. (2009). Do You Know Your Data? Measurement Validity in Corruption Research.
http://www.researchgate.net/publication/228976780_Do_you_know_your_data_Measurement_validity_in_corruption_research
- Hawken, Angela, & Munck, Gerardo L. (2011). Does the Evaluator Make a Difference? Measurement Validity in Corruption Research. *Committee on Concepts and Methods. Working Paper Series* (s. 1-30).
http://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm/SSRN_ID2480857_code948846.pdf?abstractid=2480857&mirid=1
- Heywood, Paul M. (2015). Measuring Corruption. Perspectives, critiques and limits. In P. M. Heywood (Ed.), *Routledge Handbook of Political Corruption* (s.137-153). London and New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Högström, John. (2013). Classification and Rating of Democracy. A Comparison. *Taiwan Journal of Democracy*, 9(2) (s. 33-54).
<http://www.tfd.org.tw/export/sites/tfd/files/publication/journal/dj0902/002.pdf>
- Judge, William Q., McNatt, D. Brian, & Xu, Weichu. (2011). The antecedents and effects of national corruption: A meta-analysis. *Journal of World Business*, (46) (s. 93-103).
http://ac.els-cdn.com/S1090951610000362/1-s2.0-S1090951610000362-main.pdf?_tid=38b83ad4-0c8f-11e5-b2b8-

00000aacb35e&acdnat=1433624677_e7162a882f3b885a1f441a9a251cc7e9
doi:10.1016/j.jwb.2010.05.021

- Kaufmann, Daniel, Kray, Aart, & Mastruzzi, Massimo. (2008). *Governance Matters VII: Aggregate and Individual Governance Indicators 1997-2007*. Washington D.C.
Retrieved from http://www.cepii.fr/institutions/doc/Govern_Matters_VII.pdf
- Kaufmann, Daniel, Kraay, Aart, & Mastruzzi, Massimo. (2010). The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues.
http://www.brookings.edu/~media/research/files/reports/2010/9/wgi_kaufmann/09_wgi_kaufmann.pdf
- Knack, Stephen. (2006). Measuring Corruption in Eastern Europe and Central Asia: A Critique of the Cross-Country Indicators. *The Policy Research Working Paper*, (3968). <http://core.ac.uk/download/pdf/6522082.pdf>
- Kurer, Oskar. (2015). Definitions of Corruption. In P. M. Heywood (Ed.), *Routledge Handbook of Political Corruption* (s. 30-41). London and New York: Routledge Taylor and Francis Group.
- Mondo, Bianca Vaz. (2011). *Control of Corruption: the Road to Effective Improvement - Lessons from six progress cases*. (Master), the Hertie School of Governance.
Retrieved from <http://www.againstcorruption.eu/uploads/norad/Control-of-Corruption-the-Road-to-Effective-Improvement-Lessons-from-six-progress-cases.pdf>
- Nardo, Michela, Saisana, Michaela, Saltelli, Andrea, & Tarantola, Stefano. (2005). Handbook on Constructing Composite Indicators: Methodology and User Guide. *OECD Statistics Working Paper*, (3).
[http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?doclanguage=en&cote=std/doc\(2005\)3](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?doclanguage=en&cote=std/doc(2005)3)
- Rohwer, Anja. (2009). Measuring Corruption: A Comparison Between Transparency International's Corruption Perception Index and the World Bank's Worldwide Governance Indicators *Research Reports* (s. 42-52). Munich: Ifo Institute for Economic Research.
- Seligson, Mitchell A. (2006). The Measurement and Impact of Corruption Victimization: Survey Evidence from Latin America. *World Development*, 34(2) (s. 381-404).
- Tanzi, Vito. (2002). Corruption Around the World: Causes, Consequences, Scope, and Cures. In G. T. Abed & S. Gupta (Eds.), *Governance, Corruption & Economic Performance* (s. 19-54). Washington D.C.: International Monetary Fund.

- The World Bank. (2000). *Anticorruption in Transition. A Contribution to the Policy Debate*. The World Bank,, Washington, D.C. Retrieved from <http://siteresources.worldbank.org/INTWBIGOVANTCOR/Resources/contribution.pdf>
- The World Bank Group. (2014). Worldwide Governance Indicators. from <http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx> - doc
- The World Bank Group. (2015). The World Bank. About., from <http://www.worldbank.org/en/about>
- Thomas, M.A. (2010). What Do the Worldwide Governance Indicators Measure? *European Journal of Development Research*, 22(1) (s. 31-54). doi: 10.1057/ejdr.2009.32
- Tjora, Aksel. (2010). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. Oslo.
- Transparency International. (2011). What is the Corruption Perception Index. from http://www.transparency.org/cpi2011/in_detail
- Transparency International. (2013a). Corruption Perceptions Index 2013: Full Source Description. *CPI Information Package*. http://files.transparency.org/content/download/702/3015/file/CPI2013_DataBundle.zip
- Transparency International. (2013b). Corruption Perceptions Index 2013: Technical Methodology Note. from http://files.transparency.org/content/download/702/3015/file/CPI2013_DataBundle.zip
- Transparency International. (2015a). Overview. *What We Do*. from <http://www.transparency.org/research/cpi/overview>
- Transparency International. (2015b). Transparency International. Who We Are. Our Accountability. from <https://http://www.transparency.org/whoweare/accountability>
- Transparency International. (2015c). Transparency International. Who We Are. Our Organization. from <https://http://www.transparency.org/whoweare/organisation>

Vedlegg A: Oversikt over utvalg av land og deres avvik fra normalen

Normalen i punktdiagrammet i Figur 1 er gitt av Formel F.1.

$$y(x) = 0,05 \cdot x \quad (\text{F.1})$$

Der $y(x)$ er verdien av CCI for verdien x av CPI. Formelen tar utgangspunkt i at forholdet mellom de to indeksene er lineært, og at minimums- og maksimumsverdiene på de to skalaene er samsvarende. Dersom vi justerer gjennomsnittsverdien av CCI, $y(x) = 0$, til å tilsvare gjennomsnittsverdien av CPI, $x = 45$, får vi den justerte normallinjen gitt av Formel F.2.

$$y(x) = 0,05 \cdot x - 2,25 \quad (\text{F.2})$$

Minimums- og maksimumsverdiene av de to skalaene er dermed ikke lenger tilsvarende, men stigningstallet er uendret fra Formel F.1. Det vil si at forholdet mellom en økning på én enhet på CCI akse og en økning på én enhet på CPI akse forblir uendret.

For å finne de landene som avviker mest fra den justerte normalen er det tatt utgangspunkt i Formel F.3.

$$\Delta y(x_i) = y_i(x_i) - y(x_i) \quad (\text{F.3})$$

Der $y_i(x_i)$ er verdien av CCI, $y(x_i)$ er verdien av den justerte normallinjen gitt av Formel F.2 og x_i er verdien av CPI for ett bestemt land i . Resultatene er listet opp i Tabell A.1.

Tabell A.1: Oversikt over land inkludert i analysen og deres plassering i forhold til normalen i Figur 2.

Land	TI (CPI)	WB (CCI)	y(TI)	y(TI) - WB
Korea (North)	8	-1,36	-1,85	-0,49
Eritrea	20	-0,79	-1,25	-0,46
Malta	56	0,99	0,55	-0,44
Afghanistan	8	-1,43	-1,85	-0,42
Luxembourg	80	2,11	1,75	-0,36
Cyprus	63	1,24	0,90	-0,34
Iran	25	-0,68	-1,00	-0,32
Austria	69	1,51	1,20	-0,31
Bahrain	48	0,45	0,15	-0,30
Belarus	29	-0,52	-0,80	-0,28
Somalia	8	-1,58	-1,85	-0,27
Guyana	27	-0,64	-0,90	-0,26
Rwanda	53	0,65	0,40	-0,25
Iceland	78	1,90	1,65	-0,25
Norway	86	2,29	2,05	-0,24
Cambodia	20	-1,01	-1,25	-0,24
Guatemala	29	-0,58	-0,80	-0,22
Chile	71	1,52	1,30	-0,22
Sudan	11	-1,49	-1,70	-0,21
Iraq	16	-1,25	-1,45	-0,20
Japan	74	1,65	1,45	-0,20
Ireland	72	1,54	1,35	-0,19
South Sudan	14	-1,36	-1,55	-0,19
Costa Rica	53	0,59	0,40	-0,19
Thailand	35	-0,33	-0,50	-0,17
Uzbekistan	17	-1,23	-1,40	-0,17
Vietnam	31	-0,53	-0,70	-0,17
Sri Lanka	37	-0,23	-0,40	-0,17
Malaysia	50	0,41	0,25	-0,16
Syria	17	-1,24	-1,40	-0,16
Madagascar	28	-0,69	-0,85	-0,16
Georgia	49	0,36	0,20	-0,16
Yemen	18	-1,20	-1,35	-0,15
Haiti	19	-1,15	-1,30	-0,15
Gambia	28	-0,70	-0,85	-0,15
Namibia	48	0,30	0,15	-0,15
Netherlands	83	2,05	1,90	-0,15
Panama	35	-0,36	-0,50	-0,14
Greece	40	-0,11	-0,25	-0,14
Myanmar	21	-1,07	-1,20	-0,13
Saint Vincent and the Grenadines	62	0,98	0,85	-0,13
Belgium	75	1,63	1,50	-0,13
Hong Kong	75	1,63	1,50	-0,13
Switzerland	85	2,13	2,00	-0,13
United Kingdom	76	1,68	1,55	-0,13

Germany	78	1,78	1,65	-0,13
Mali	28	-0,73	-0,85	-0,12
Nicaragua	28	-0,73	-0,85	-0,12
Comoros	28	-0,73	-0,85	-0,12
Cape Verde	58	0,77	0,65	-0,12
Denmark	91	2,41	2,30	-0,11
Barbados	75	1,61	1,50	-0,11
Côte d'Ivoire	27	-0,79	-0,90	-0,11
Spain	59	0,81	0,70	-0,11
Mozambique	30	-0,65	-0,75	-0,10
Ethiopia	33	-0,50	-0,60	-0,10
Slovenia	57	0,70	0,60	-0,10
Jordan	45	0,09	0,00	-0,09
United Arab Emirates	69	1,29	1,20	-0,09
Sweden	89	2,29	2,20	-0,09
Argentina	34	-0,46	-0,55	-0,09
Qatar	68	1,24	1,15	-0,09
Canada	81	1,87	1,80	-0,07
Mauritania	30	-0,68	-0,75	-0,07
Suriname	36	-0,38	-0,45	-0,07
Portugal	62	0,92	0,85	-0,07
Mexico	34	-0,48	-0,55	-0,07
The FYR of Macedonia	44	0,02	-0,05	-0,07
Cuba	46	0,12	0,05	-0,07
Italy	43	-0,04	-0,10	-0,06
Turkmenistan	17	-1,34	-1,40	-0,06
Bahamas	71	1,36	1,30	-0,06
New Zealand	91	2,35	2,30	-0,05
Korea (South)	55	0,55	0,50	-0,05
Kazakhstan	26	-0,90	-0,95	-0,05
Laos	26	-0,90	-0,95	-0,05
Egypt	32	-0,60	-0,65	-0,05
Philippines	36	-0,40	-0,45	-0,05
Tunisia	41	-0,15	-0,20	-0,05
Morocco	37	-0,36	-0,40	-0,04
Israel	61	0,84	0,80	-0,04
Czech Republic	48	0,19	0,15	-0,04
Dominica	58	0,69	0,65	-0,04
Singapore	86	2,08	2,05	-0,03
Indonesia	32	-0,62	-0,65	-0,03
South Africa	42	-0,12	-0,15	-0,03
Brazil	42	-0,12	-0,15	-0,03
Lesotho	49	0,23	0,20	-0,03
Nepal	31	-0,68	-0,70	-0,02
Chad	19	-1,28	-1,30	-0,02
Colombia	36	-0,44	-0,45	-0,01

Djibouti	36	-0,44	-0,45	-0,01
Bangladesh	27	-0,89	-0,90	-0,01
Paraguay	24	-1,04	-1,05	-0,01
Honduras	26	-0,95	-0,95	0,00
El Salvador	38	-0,35	-0,35	0,00
Trinidad and Tobago	38	-0,35	-0,35	0,00
France	71	1,30	1,30	0,00
Guinea	24	-1,06	-1,05	0,01
Gabon	34	-0,56	-0,55	0,01
Finland	89	2,19	2,20	0,01
Libya	15	-1,52	-1,50	0,02
Albania	31	-0,72	-0,70	0,02
Armenia	36	-0,47	-0,45	0,02
Oman	47	0,08	0,10	0,02
Niger	34	-0,57	-0,55	0,02
Jamaica	38	-0,37	-0,35	0,02
Venezuela	20	-1,28	-1,25	0,03
Algeria	36	-0,48	-0,45	0,03
Botswana	64	0,92	0,95	0,03
Guinea-Bissau	19	-1,33	-1,30	0,03
Australia	81	1,76	1,80	0,04
Congo Republic	22	-1,19	-1,15	0,04
Tajikistan	22	-1,19	-1,15	0,04
Papua New Guinea	25	-1,04	-1,00	0,04
Central African Republic	25	-1,04	-1,00	0,04
Slovakia	47	0,06	0,10	0,04
Kosovo	33	-0,64	-0,60	0,04
Bolivia	34	-0,59	-0,55	0,04
Zambia	38	-0,39	-0,35	0,04
Swaziland	39	-0,34	-0,30	0,04
Estonia	68	1,11	1,15	0,04
Croatia	48	0,11	0,15	0,04
Kuwait	43	-0,15	-0,10	0,05
Mauritius	52	0,30	0,35	0,05
Azerbaijan	28	-0,90	-0,85	0,05
Dominican Republic	29	-0,85	-0,80	0,05
Seychelles	54	0,39	0,45	0,06
Saudi Arabia	46	-0,01	0,05	0,06
Uruguay	73	1,34	1,40	0,06
Bosnia and Herzegovina	42	-0,22	-0,15	0,07
Lebanon	28	-0,92	-0,85	0,07
Kyrgyzstan	24	-1,12	-1,05	0,07
Pakistan	28	-0,93	-0,85	0,08
Senegal	41	-0,28	-0,20	0,08
Bhutan	63	0,82	0,90	0,08
Timor-Leste	30	-0,84	-0,75	0,09

Ukraine	25	-1,09	-1,00	0,09
Peru	38	-0,44	-0,35	0,09
Bulgaria	41	-0,29	-0,20	0,09
Romania	43	-0,20	-0,10	0,10
China	40	-0,35	-0,25	0,10
Uganda	26	-1,05	-0,95	0,10
Ecuador	35	-0,61	-0,50	0,11
India	36	-0,56	-0,45	0,11
Mongolia	38	-0,46	-0,35	0,11
Serbia	42	-0,27	-0,15	0,12
Taiwan	61	0,68	0,80	0,12
Ghana	46	-0,07	0,05	0,12
United States	73	1,28	1,40	0,12
Latvia	53	0,27	0,40	0,13
Turkey	50	0,11	0,25	0,14
Russia	28	-0,99	-0,85	0,14
Sierra Leone	30	-0,90	-0,75	0,15
Democratic Republic of the Congo	22	-1,30	-1,15	0,15
Kenya	27	-1,06	-0,90	0,16
Hungary	54	0,29	0,45	0,16
Zimbabwe	21	-1,37	-1,20	0,17
Burundi	21	-1,39	-1,20	0,19
Cameroon	25	-1,19	-1,00	0,19
Nigeria	25	-1,20	-1,00	0,20
Poland	60	0,55	0,75	0,20
Montenegro	44	-0,25	-0,05	0,20
Tanzania	33	-0,82	-0,60	0,22
Angola	23	-1,32	-1,10	0,22
Burkina Faso	38	-0,58	-0,35	0,23
Sao Tome and Principe	42	-0,38	-0,15	0,23
Moldova	35	-0,74	-0,50	0,24
Malawi	37	-0,64	-0,40	0,24
Lithuania	57	0,36	0,60	0,24
Togo	29	-1,04	-0,80	0,24
Liberia	38	-0,68	-0,35	0,33
Puerto Rico	62	0,50	0,85	0,35
Benin	36	-0,83	-0,45	0,38

Vedlegg B: Gjennomgang av kilder og definisjoner

For å kunne belyse hvordan ulike definisjoner kan være en mulig forklaring på forskjellene som utspiller seg mellom CPI og CCI i målingene for 2013 er det nedenfor inkludert en presentasjon av de ulike bakenforliggende kildene hos de to indeksene. Dette gjøre for å kunne vurdere hvorvidt det er et samsvar mellom definisjonene for de to indeksene og hvilke dimensjoner av korrupsjon som faktisk måles. Med samsvar menes at dimensjonene av korrupsjon i de ulike definisjonene slik de er presentert i teorikapittelet av oppgaven også er representert i utvalget av kilder som inkluderes for de to indeksene. Et samsvar mellom definisjonene og de bakenforliggende kildene hos begge indekser vil da kunne indikere at ulike definisjoner hos de to indeksene kan forklare noe av forskjellene mellom indeksene i målingene for 2013. Dette fordi definisjonene er ulike i noen grad og dermed måler ulike dimensjoner av korrupsjon. Forventningen om en sammenheng mellom definisjoner og kilder bygger på antakelsen om at definisjonene er styrende for utvalget av kilder det det ville representere et solid rammeverk i konstruksjonen av sammensatte indekser (Nardo et al., 2005). Videre presenteres de aktuelle kildene for de to indeksene punktvis før de oppsummeres kort i etterkant av siste kilde for hver indeks. Beskrivelsene av kildene er oversatt fra engelsk i den hensikt å passe bedre inn som en del av oppgaven ved bruk av utdrag i analyse og diskusjon. Det ble ikke vurdert som problematisk da det er innholdet i spørsmålene og beskrivelsene og ikke ordlyden i spørsmålene som står sentralt i denne sammenheng. Som det vil komme frem gir Transparency International betydelig mer bakgrunnsinformasjon om sine kilder enn hva som er tilfellet for Verdensbanken. Dette gjør vurderingen av sammenhengende enda mer utfordrende. Kun de kildene som er aktuelle for utvalget av land er inkludert i gjennomgangen under. For fullstendig oversikt se http://files.transparency.org/content/download/702/3015/file/CPI2013_DataBundle.zip for CPI og <http://info.worldbank.org/governance/wgi/cc.pdf> for CCI.

Kilder anvendt av Transparency International i 2013

African Development Bank Governance Ratings 2013

Ekspertene blir bedt om å vurdere gjennomsiktighet, ansvarlighet og korrupsjon i den offentlige sektoren. Dette kriteriet vurderer i hvilken grad utøvende myndigheter kan holdes ansvarlige av sine velgere, nasjonalforsamling og domstolene for sitt bruk av fond og resultater av sine handlinger, og i hvilken grad offentlige ansatte i utøvende maktstillinger er ansvarlig for å redegjøre for sin bruk av ressurser, administrative avgjørelser og de resultater som oppnås.

Begge sider av ansvarligheten forbedres gjennom transparens i beslutningstaking, offentlige revisjonsinstitusjoner, tilgang til relevant og oppdatert informasjon, samt granskning av det offentlige og media. Høy grad av ansvarlighet og gjennomsiktighet hindrer korrupsjon eller misbruket av offentlig stilling for privat vinning. Det bør være passende vektning mellom nasjonale og sub-nasjonale styringsenheter. Alle tre dimensjonen burde vurderes separat der a) den utøvende makten evne til å ha oppsyn med institusjoner og prestasjoner blant offentlige ansatte, b) sivilsamfunnets tilgang til informasjon vedrørende offentlig anliggende og c) snevre interessers påvirkning på offentlige prosesser (state capture)

Bertelsmann Foundation Sustainable Governance Indicators

Ekspertene blir bedt om å vurdere i hvilken grad offentlige ansatte forhindres i å misbruke sine posisjoner i det offentlige for å fremme private interesser. Spørsmålet adresserer hvordan staten og samfunnet forhindrer at offentlige ansatte og politikere mottar bestikkelser ved å anvende mekanismer som skal garantere integriteten til de ansatte gjennom revisjon av statlige bevilgninger, regulering av partistøtte, innbyggere og medias tilgang til informasjon, ansvarliggjøring av ansatte (opplysninger om aktivum, regler for interessekonflikter, etiske retningslinjer), transparente offentlige innkjøpssystemer og effektiv rettsforfølgelse av korrupsjon. Det gis poeng fra en lav 1-2 der offentlig ansatte kan utnytte sine posisjoner for privat vinning uten frykt for rettslige konsekvenser eller negativ publisitet og en høy 9-10 der rettslige, politiske og offentlig integritetsmekanismer effektivt forhindrer offentlig ansatte i å misbruke sine posisjoner.

Bertelsmann Foundation Transformation Index/Bertelsmann Transformation Index

Ekspertene blir bedt om å vurdere i hvilken grad offentlig ansatte som misbruker sine posisjoner blir tiltalt eller straffet. Vurderingene strekker seg fra 1 der offentlige ansatte som bryter loven og involverer seg i korrupsjon kan gjøre det uten frykt for rettslige konsekvenser eller negativ publisitet til 10 der offentlige ansatte som bryter loven og involverer seg i korrupsjon straffes hardt av etablerte lover og alltid tiltrekker seg negativ publisitet. En annen ting ekspertene blir bedt om å vurdere er i hvilken grad staten begrenser korrupsjon på en vellykket måte. Vurderingen strekker seg da fra 1 der staten mislykkes i å begrense korrupsjon og det er ingen effektive mekanismer for å opprettholde integritet tilstede overhodet til 10 der staten begrenser korrupsjon på en vellykket måte og effektive mekanismer for opprettholdelsen av integritet er på plass.

Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings

Spørsmål som stilles inkluderer:

Er det klare prosedyrer og ansvarliggjøring knyttet til styringen av allokeringen og bruk av offentlige midler?

Er det misbruk av offentlige midler gjort av ministre eller offentlig ansatte for private eller partipolitiske interesser?

Finnes det spesielle midler der det ikke kreves ansvarliggjøring av noe slag?

Er det generelt misbruk av offentlige ressurser?

Er det en profesjonell statsadministrasjon eller er store antall utpekt direkte av regjeringen?

Er det et uavhengig organ for revisjon av forvaltning av offentlige finanser?

Er det en uavhengig domstol med makt til å dømme ministre og offentlig ansatte for misbruk av makt og sin posisjon?

Er det tradisjon for å betale bestikkelser for å sikre kontrakter og tjenester?

Vurderingen gir ved poeng fra 0 til 4 der 0 er svært lite forekomst av korrupsjon, mens 4 er svært høye forekomster av korrupsjon.

Global Insight Country Risk Ratings

Ekspertene blir bedt om å vurdere korrupsjon og spesielt fenomenets betydning for operasjonelle aktiviteter for bedrifter. Det analytiske fokuset ligger på økonomiske og politiske førere av problemet. Fra et forretningsperspektiv er korrupsjon særlig bekymringsfullt i relasjon til opprettholdelsen av tillatelser og fordelaktige retningslinjer ved planvedtak. Analytikerne vil i særlig grad vurdere bedrifters erfaringer med disse prosessene.

IMD World Competitiveness Yearbook 2013

Respondentene i undersøkelsen ble spurt: Bestikkelser og korrupsjon: Eksisterer det eller eksisterer det ikke. Svarene gis på en skala fra 1 til 6.

Political Risk Services International Country Risk Guide

Dette er en vurdering av korrupsjon innenfor det politiske systemet. Den mest vanlige formen for korrupsjon som møtes direkte av forretninger er finansiell korrupsjon i form av krav om spesielle betalinger og bestikkelser knyttet til import- og eksportlisenser, valutakontroll, ligninger, politibeskyttelse eller lån. Målingene er mest opptatt av faktisk eller potensiell korrupsjon i form av overdreven beskyttelse, kameraderi, jobbreservasjoner, utveksling av

tjenester, hemmelig partifinansiering og mistenkelig nære bånd mellom politikere og bedrifter.

Transparency International Bribe Payers Survey 2011

Respondentene fikk følgende spørsmål:

Etter din mening, hvor vanlig er det at offentlige ansatte krever eller aksepterer bestikkelser i dette landet?

Etter din mening, hvor vanlig er det å misbruke offentlige midler for privat vinning i dette landet?

World Bank Country Policy and Institutional Assessment 2012 – identisk med African Development Bank Governance Ratings 2013

Ekspertene ble bedt om å vurdere:

Transparens, tilregnelighet og korrupsjon i offentlig sektor.

Dette kriteriet vurderer i hvilken grad utøvende myndigheter kan holdes ansvarlige av sine velgere, nasjonalforsamling og domstolene for sitt bruk av fond og resultater av sine handlinger, og i hvilken grad offentlige ansatte i utøvende maktstillinger er ansvarlig for å redegjøre for sin bruk av ressurser, administrative avgjørelser og de resultater som oppnås. Begge sider av ansvarligheten forbedres gjennom transparens i beslutningstaking, offentlige revisjonsinstitusjoner, tilgang til relevant og oppdatert informasjon, samt granskning av det offentlige og media. Høy grad av ansvarlighet og gjennomsiktighet hindrer korrupsjon eller misbruket av offentlig stilling for privat vinning. Det bør være passende vektning mellom nasjonale og sub-nasjonale styringsenheter. Alle tre dimensjonen burde vurderes separat der a) den utøvende makten evne til å ha oppsyn med institusjoner og prestasjoner blant offentlige ansatte, b) sivilsamfunnets tilgang til informasjon vedrørende offentlig anliggende og c) snevre interessers påvirkning på offentlige prosesser (state capture).

World Economic Forum Executive Opinion Survey (EOS) 2013

Respondentene fikk følgende spørsmål:

På en skala fra 1-7 der 1 betyr svært vanlig, mens 7 betyr aldri. Hvor vanlig er det at firmaer i ditt land finner opp udokumenterte tilleggsutgifter eller bestikkelser knyttet til a) import og eksport; b) offentlige tjenester; c) årlige skatteinnbetalinger; d) tildeling av offentlige kontrakter og lisensiering; e) oppnåelsen av gunstige juridiske beslutninger

Hvor vanlig er det i ditt land at avledning av offentlige midler til bedrifter, enkeltpersoner eller grupper skyldes korrupsjon?

World Justice Project Rule of Law Index

Totalt 68 spørsmål blir stilt eksperter og respondenter fra den generelle populasjonen (53 og 15 rettet mot de to respektive gruppen=hovedvekt på eksperter) vedrørende omfanget av offentlig ansatte bruker sin posisjon for privat vinning. Spørsmålene er rettet mot et varierende utvalg sektorer innenfor staten, inkludert den offentlige helsesektoren, reguleringsorganer, politiet og domstolene. Individuelle spørsmål deles inn i fire underkategorier:

Embetsmenn i den utøvende grenen bruker ikke sin posisjon for privat vinning

Embetsmenn i den juridiske grenen bruker ikke sin posisjon for privat vinning

Embetsmenn i politiet og militæret bruker ikke sin posisjon for privat vinning

Embetsmenn i den lovgivende grenen bruker ikke sin posisjon for privat vinning

Vurderingene gis etter en sammenhengende skala fra en lav 1 til en høy 1.

(Transparency International, 2013a)

Som det går frem av presentasjonen over kan de ulike kildene anvendt av Transparency International for CPI plasseres langs flere av dimensjonene av korrupsjon beskrevet av Knack (2006). Gjennomgangen belyser også hvordan noen av kildene fanger opp flere dimensjoner av korrupsjon som for eksempel African Development Bank Governance Ratings som inneholder vurderinger langs dimensjonen av politisk korrupsjon gjennom fokus på utøvende makt på den ene siden, men også forhold knyttet til sivilsamfunnet på den andre. I tillegg inkluderer den vurderinger den vurdering av snevre interessers påvirkning (state capture) og kan påstå å ha et bredt nedslagsfelt hva gjelder hvilke dimensjoner av korrupsjon som måles. Inkludering av Bertelsmann Foundation Sustainable Governance Indicators er imidlertid i større grad knyttet til definisjonens fokus på byråkratisk korrupsjon da eksperter her blir bedt om å vurdere i hvilken grad offentlige ansatte forhindres i å misbruke sine posisjoner i det offentlige til å fremme private interesser. Fokuset er her snevret inn til å gjelde kun ansatte i det offentlig som også er utpekt som hovedfokus for CPI selv om det ikke er spesifikt inkludert som del av definisjonen. At politikere heller ikke nevnes spesifikt tak tyde på at det også i all hovedsak er snakk om byråkratiet. Bertelsmann Foundation Transformation index

bygger også opp om fokuset rundt det offentlige da eksperter her blir bedt om å vurdere i hvilken grad offentlige ansatte som misbruker sine posisjoner blir tiltalt eller straffet. Flere andre kilder understreker også dette fokuset, deriblant Transparency International sin egen Bribe Payers Survey. Videre følger en presentasjon av kilder anvendt av Verdensbanken.

Kilder anvendt av Verdensbanken for CCI i 2013

African Development Bank Country Policy and Institutional Assessments

Gjennomsiktighet, ansvarlighet og korrupsjon i offentlig sektor

Afrobarometer

Hvor mange valgte ledere (parlamentarikere) tror du er involvert i korrupsjon?

Hvor mange dommere og forhørsdommere tror du er involvert i korrupsjon?

Hvor mange embetsmenn tror du er involvert i korrupsjon?

Hvor mange ordens-/og skattetjenestemenn tror du er involvert i korrupsjon?

Bertelsmann Transformation Index

Retningslinjer og reguleringer for anti-korrupsjon

Straffeforfølgelse for misbruk av stilling

Economist Intelligence Unit

Korrupsjon blant offentlig ansatte

Freedom House – Countries at the Crossroads

Anti-korrupsjon og gjennomsiktighet/transparens

Gallup World Poll

Er korrupsjon utbredt i regjeringen?

Global Competitiveness Report

Offentlig tillit til politikere

Avledning av offentlige midler

Uregelmessige betalinger innen eksport og import

Uregelmessige betalinger i offentlige tjenester

Uregelmessige betalinger i skatteinnkreving
Uregelmessige betalinger i offentlige kontrakter
Uregelmessige betalinger i rettsavgjørelser

Global Integrity Index

Anti-korrupsjonsbyrå
Ansvarlighet

Global Insight Business Conditions and Risk Indicators

Korrupsjon: byråkratiets rolle og grad av regulering og formelle regler som hindrer beslutningstaking, i tillegg til sannsynligheten for å møte korruperte politikere eller grupper.

IFAD Rural Sector Performance Assessments

Ansvarlighet, gjennomsiktighet/transparens og korrupsjon i distriktene

Institute for Management and Development World Competitiveness Yearbook

Tilstedeværelse av bestikkelser og korrupsjon i økonomien

Latinobarometro

Hyppigheten av korrupsjon

Institutional Profiles Database

Nivået av byråkratisk korrupsjon mellom administrasjon og innbyggere
Nivået av korrupsjon mellom administrasjon og lokale bedrifter
Nivået av korrupsjon mellom administrasjon og utenlandske bedrifter

Political Risk Services International Country Risk Guide

Korrupsjon

World Bank Country Policy and Institutional Assessments

Gjennomsiktighet/transparens, ansvarlighet og korrupsjon i offentlig sektor

World Justice Project Rule of Law Index

Fravær av korrupsjon

(The World Bank Group, 2014)

Som det nå kommer tydelig frem er det ikke mulig å gjøre de samme vurderingene av sammenhenger mellom definisjon og bakenforliggende kilder for CCI. På den annen side er definisjonen enda bredere hos CCI enn for CPI til tross for de korte beskrivelsene hos CCI er det likevel mulig å se at den brede tilnærmingen til korrupsjon er inkludert også i kildene. Dimensjonene strekker seg fra African Development Bank Country Policy and Institutional Assessments med fokus på gjennomsiktighet, ansvarlighet og korrupsjon i offentlig sektor og Economist Intelligence Unit med fokus på korrupsjon blant offentlig ansatte til kilder som fanger en bredere dimensjon av korrupsjon til kilder med mer fokus på aktørene bak handlingene ved for eksempel Afrobarometer med spørsmål som Hvor mange valgte ledere (parlamentarikere) tror du er involvert i korrupsjon?, Hvor mange dommere og forhørsdommere tror du er involvert i korrupsjon?, Hvor mange embetsmenn tror du er involvert i korrupsjon?, Hvor mange ordens-/og skattetjenestemenn tror du er involvert i korrupsjon?

Vedlegg C: Beskrivelse av innhold i Tabell 1

Tabell 1 viser at gruppen av samsvarende land har en identisk sammensetning av kilder i kategorien for ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører. I gruppen for avvikende land er det kun Economist Intelligence Unit fra ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører som går igjen hos begge indeksene for samtlige land. Begge indeksene bruker også Political Risk Services International Country Risk Guide for landene Nord-Korea og Malta som begge plasserer seg over normalen i den grafiske fremstillingen for 2013. I kategorien for ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører anvender også Verdensbanken Global Insight Business Conditions and Risk Indicators for samtlige land i gruppen for avvikende land, mens Transparency International bruker Global Insight Country Risk Ratings for Malta, Benin og Puerto Rico, der Malta plasserer seg over normalen i den grafiske sammenligningen for 2013, mens Benin og Puerto Rico plasserer seg under normalen. Til tross for at sammensetningen av kilder er identisk i gruppen for samsvarende land er denne sammensetningen også representert for et av landene i gruppen for avvikende land og selv for de landene som ikke har en identisk sammensetning er sammensetningen mer lik enn den er ulik sammensetningen i gruppen med avvikende land. Isolert sett anvender de to indeksene et likt antall kilder for samtlige land i gruppen for samsvarende land, mens variasjonen er større i gruppen med avvikende land. Så langt kan dermed ikke ulike utvalgsriterier forklare forskjellene mellom indeksene i målingene for 2013.

I kategorien for ekspertvurderinger gjort av ikke-statlige organisasjoner er det ikke et like tydelig mønster som i kategorien for ekspertvurderinger gjort av kommersielle aktører. Alle kildene er ikke tatt i bruk, men for gruppen av samsvarende land er imidlertid de kildene som blir brukt anvendt av begge indeksene med unntak av Bertelsmann Foundation Sustainable Governance Indicators som kun anvendes av Transparency International for Frankrike og Freedom House Countries at the Crossroads som anvendes av Verdensbanken for Honduras og El Salvador. Bertelsmann Foundation Transformation Index anvendes av begge indekser for Honduras og El Salvador, mens World Justice Project Rule of Law anvendes av begge indekser for El Salvador og Frankrike. Trinidad og Tobago har ingen kilder fra denne kategorien. Heller ikke i denne kategorien er det tegn til systematiske forskjeller hva gjelder antall og sammensetning av kilder mellom de to gruppene av land.

I kategorien for ekspertvurderinger gjort av MDBs anvender begge indeksene World Bank Country Policy and Institutional Assessments for Honduras i gruppen for samsvarende land. Dette er eneste kilden Transparency International henter fra denne kategorien i gruppen for samsvarende land. Denne kilden anvendes også av Verdensbanken for El Salvador og Trinidad og Tobago som begge er i gruppen for samsvarende land. I samme gruppe anvendes IFAD Rural Sector Performance Assessments for de samme tre landene som nevnt over. Frankrike har ingen kilder fra denne kategorien. Verdensbanken er en hyppigere bruker av kilder fra denne kategorien med bruk av to kilder i seks land mot Transparency International sin ene kilden anvendt i ett land. Frankrike har ingen kilder fra denne kategorien i sine indekser fra verken Transparency International eller Verdensbanken for målingene i 2013. I gruppen for avvikende land overlapper indeksene også her ved anvendelse av kilden World Bank Country Policy and Institutional Assessments for Eritrea, Benin og Liberia. Eritrea plasserer seg over normalen i den grafiske fremstillingen av målinger for 2013, mens Benin og Liberia plasserer seg under normalen på sammenligningen av målingene. Verdensbanken anvender i tillegg African Development Bank Policy and Institutional Assessments for de samme tre landene som nevnt over, i tillegg til at IFAD Rural Sector Performance Assessments anvendes for Benin og Liberia. Sistnevnte land plasserer seg under normalen på målingene. Transparency International er alene om å benytte seg av African Development Bank Governance Ratings for Eritrea, Benin og Liberia. De samme landene som beskrevet over. Nord-Korea i gruppen for avvikende land har ingen indikatorer fra denne kategorien og heller ikke fra kategorien spørreundersøkelser blant næringslivsledere for noen av indeksene, mens verken Nord-Korea eller Eritrea har kilder fra offentlige spørreundersøkelser eller kilder fra kategorien Andre verken for CPI eller CCI. I denne kategorien av land er tendensen at Verdensbanken anvender flere kilder enn Transparency International, men at dette gjelder på tvers av gruppene av land. det utpeker seg heller ikke noe tydelig mønster for hvilke kilder som settes sammen i de to gruppene av land og der de to indeksene begge anvender samme kilde gjelder det for ulike land i begge grupper. Det er dermed fortsatt ingen tydelige tegn på at utvalgsriteriene belyst i form av antall og sammensetning av kilder kan forklare forskjellene som utspiller seg mellom indeksene i målingene for 2013.

Spørreundersøkelser blant næringslivsledere viser at det er særlig to indikatorer som står sentralt for de to indeksene i denne kategorien – en for hver indeks. Verdensbanken sverger til World Economic Forum Global Competitiveness Report for samtlige land i gruppen for samsvarende land og 4 av 6 land i gruppen for avvikende land. Disse fire landene er Malta,

Benin, Puerto Rico og Liberia, der Malta plasserer seg over normalen i den grafiske fremstillingen, mens de tre resterende plasserer seg under normalen. Transparency International sverger på sin side til World Economic forum Executive Opinion Survey for samtlige land i gruppen av samsvarende land og 4 av 6 land i gruppen for avvikende land. Disse fire landene er de samme som Verdensbanken vurderer med World Economic Forum Global Competitiveness Report og er beskrevet over. Transparency International anvender i tillegg Transparency International Bribe Payers Index for Frankrike. De to indeksene anvender så å si et identisk antall av kilder fra denne kategorien og de aktuelle kildene er ikke inkludert spesifikt i en av gruppene av land og representerer dermed heller ikke systematiske forskjeller mellom indeksene eller mellom gruppene av land.

I kategorien for offentlige spørreundersøkelser er det stort sett Verdensbanken som anvender slike kilder inn i den endelige indeksen for CCI. Verdensbanken anvender Gallup World Poll for samtlige land i begge grupper, minus Nord-Korea og Eritrea som tidligere nevnt. Denne indikatoren er dermed godt representert både i gruppen for samsvarende og avvikende land, men som nevnt er det bare Verdensbanken som anvender den. Verdensbanken anvender i tillegg Afrobarometer for Benin og Liberia, begge land ligger over normalen i den grafiske fremstillingen. Transparency International Global Corruption Barometer anvendes også av Verdensbanken for Liberia i gruppen for avvikende land og for El Salvador og Frankrike i gruppen for samsvarende land. Latin America Public Opinion Project – Americas Barometer Survey anvendes av Verdensbanken for Honduras, El Salvador og Trinidad og Tobago i gruppen for samsvarende land Latinobarometro anvendes også av Verdensbanken for Honduras og El Salvador. Transparency International anvender kun en kilde for tre land i denne kategorien mot Verdensbanken sin bruk av fire indikatorer i fire forskjellige land. Her er det tydelig forskjeller mellom de to kategoriene i antall kilder som anvendes da Transparency International ikke henter noen kilder fra denne kategorien for noen av landene. Anvendelsen av de ulike kildene for Verdensbanken i de to gruppene av land avslører imidlertid ingen systematiske forskjeller.

I kategorien for andre kilder enes de to indeksene om bruken av IMD World Competitiveness Yearbook for Frankrike. Verdensbanken anvender også Institutional Profiles Database for Malta, Benin og Liberia i gruppen for avvikende land og Honduras, El Salvador og Frankrike i gruppen for samsvarende land. Igjen anvender Verdensbanken en større andel av kilder innenfor en kategori enn hva som er tilfellet for Transparency International for ulike land,

men nok en gang er det ikke mulig å spore systematiske forskjeller i de to gruppene av land. Hele utvalget sett under ett avslører imidlertid noen tendenser.